

REPUBLIKA

Rok XIII.

ŁÓDŹ, SOBOTA, 11-GO STYCZNIA 1936 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr 10

Złudne nadzieje

Czytelnicy polskiej prasy opozycyjnej, zarówno prawicowej jak i lewicowej łatwo mogą dojść do fałszywego wniosku, że oto „system pomajowy” kończy się, że lada tygodni, lada miesiąca nastąpi w Polsce przełom i dorwać się do rządów nowe czynniki, a głównie — nowi ludzie. Rzecz ciekawa, że asumpt od tych pochopnych a lekko-myślnych zapewnień daje nie tyle analiza obiektywnych warunków politycznych, społecznych i gospodarczych, w których kraj się znajduje, lecz wieści o rzekomych niesnaskach, kłótniach i fermentach w t. zw. obozie rządowym. Jak widzimy więc w pojęciach opozycji zwycięstwo jej ma przyjść nie jako rezultat jej siły i wpływów, lecz jako owoc cudzej niezgody — poprostu wpaść w łakomą paszczę...

Bodźca tym miłym nadziejom opozycyjnym daje zwykła dyskusja w łonie samego obozu rządowego. Wyścig wystąpienie jakiegoś poszczególnego człowieka, związanego choćby dawną tradycją ze sferami rządowymi, by niezwłocznie odrzucił „rozłam”. Wystarczy artykuł krytyczny w jakimś naogół przychylnym rządowi piśmie, by opozycja pokazywała palcami:

— Widzicie, rozsypują się!... Sprawa tego „rozsypania się” zajął się ostatnio w ciekawy sposób konserwatywny „Czas”:

„System znajdowałby się rzeczywiście w rozkładzie i upadku, gdyby wszyscy jego zwolennicy twierdzili, że wszystko jest cudownie, że niema na naszej rzeczywistości politycznej żadnych plam, że nic nie potrzebuje naprawy ani modyfikacji. Taki stan wzajemnej i bezmyślnej adoracji musiałby, naszym zdaniem, spowodować brak świeżego powietrza w atmosferze politycznej a w rezultacie zgniliznę tego wszystkiego, co się w niej obraca.

Niema nieomylnych ludzi nie ma absolutnie doskonałych dzieł ludzkich, nie może więc być nieomylnych rządów.

A więc i nasze rządy popełniają błędy, i nasz obecny system ma swoje wady i ujemne strony. Natomiast dowodem jest fakt, że jego zwolennicy nie zamykają na te błędy i wady oczu, nie obawiają się głośno ich wytykać, i apelując do opinii zmuszają ludzi do istniejącego stanu odpowiedzialnych, do szukania dróg lepszych.

Czy postępując w powyższy sposób krytycy rządu a nawet krytycy pewnych przejawów systemu podkopują ten system, czy zmierzają może mimo woli do obalenia dorobku politycznego pomajowego okresu?

Nigdy w życiu. Spełniają oni rolę ludzi puszczających w ruch wentylatory, przez które do politycznej atmosfery napływa świeże powietrze na miejsce zepsutego, które się ułatnia.

Za czasów t. zw. rządów partyjnych obowiązywała zasada, że „dobrym członkiem partii jest ten, który broni swoich towarzyszy nawet wówczas, kiedy nie mają racji”. Zasada ta była dość powszechnie stosowana. Broniono swych towarzyszy partyjnych nie tylko wówczas, gdy popełniali oczywiście błędy polityczne, ale również i wtedy, gdy o ciężkie grzechy byli oskarżeni.

Dziś, gdy ludzie i ugrupowania stojące na gruncie nowego systemu, we wzajemnych stosunkach jak również w stosunku do rządu tej nawskroś niemożliwej zasady nie stosują, t. zw. opo-

Katastrofa żywiołowa w Niemczech

Trąba powietrzna nad Düsseldorfem. — Kilka fabryk runęło. — Spustoszenia w miastach i wsiach
Wielu zabitych i niezliczona ilość rannych

Berlin, 10 stycznia

(Pat) Od wczoraj temperatura w całym Niemczech, a zwłaszcza w prowincjach zachodnich nagle podskoczyła w górę. Ze wszystkich stron donoszą o opadach deszczowych. Na stokach Harcu i Alp śnieg topnieje, a potoki górskie wzbierają. W Berlinie ubiegłej nocy termometr wskazywał 4 stopnie powyżej zera, a dziś w południe 9. W kilku miejscowościach zachodnich Niemiec zanotowano niezwykle o tej porze burze. Olbrzymiej siły orkan szalał dziś w Duesseldorffie.

TRABA POWIETRZNA

z gwałtowną siłą przeszła nad miastem, wyrządzając olbrzymie szkody. Grad wielkości golebiach jaj powybiłszy szyby we wszystkich oknach wystawowych w wielkich domach towarowych w centrum miasta. Wywrócone zostały liczne kioski. Wichura zdarła dach z gmachu Filharmonii. Ciężka katastrofa wyrzą-

dzona przez trąbę powietrzną w Duesseldorffie pociągnęła za sobą, jak dotąd 2 WYPADKI ŚMIERTELNE.

13 osób jest ciężko rannych, a niezliczona ilość lekko rannych. W fabryce kafil na przedmieściu wichura zniszczyła długą halę fabryczną, unosząc ją daleko i rzucając na domy okoliczne. Wielkie kominy fabryczne zostały powywracane. Prawdziwe spustoszenie przedstawiają okolice portu, gdzie wichura zwała wielką halę z parowozami.

Na peryferiach miasta runęła hala jednej z fabryk. W obu wypadkach są zabici i ciężko ranni.

Berlin, 10 stycznia

(Pat) Nadchodzą tu dalsze wiadomości o burzach i wichurach, srożących się nad zachodnią i północno-zachodnią częścią Rzeszy. W mieście Neuss, w okręgu Duesseldorffu, wichura porwała dachy na wielu domach oraz w osiedlu dla bezrobotnych. W osiedlu tem

zamieszkiwały 44 rodziny z 211 dziećmi które pozostały bez dachu nad głową. Zorganizowano niezwłocznie akcję pomocy z udziałem straży ogniowej, organizacji Czerwonego Krzyża i oddziałów S. A.

Nad miejscowością Hamm przeciągnęła trąba powietrzna, która wyrzuciła poważne spustoszenia. — Gotycka dzwonnica starego kościoła ewangelickiego wysokości 45 mtr. zwała się na dach kościoła, który został poważnie uszkodzony. Na szczęście, ulice były puste, tak że ofiar w ludziach nie było. Nawałnica zwała również 25-cio metrową wieżę obserwacyjną straży ogniowej. Huragan trwał zaledwie 4 minuty.

Duesseldorff, 10 stycznia

(Pat) Huragan zniszczył fabrykę w Oberkassel. Jest 8 rannych. W porcie Heerd zniszczył remizę parowozową. Jest 1 zabity i 2 rannych. W m. Bochalt runęła fabryka. Jest 1 zabity i 7 rannych.

W poniedziałek wyrok w procesie ukraińców

Przewód sądowy został wczoraj zamknięty

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT). Dzisiejsze posiedzenie sądu okręgowego w sprawie o zabójstwo s. p. min. Pierackiego rozpoczęło się o godzinie 10 m. 50.

Przewodniczący wiceprezes Posemkiwicz oświadcza: Sąd przystępuje do wysłuchania ostatniego głosu oskarżonych. Zanim udzieli głosu oskarżonym, przypominam ponownie, że obowiązani są, według ustaw miejscowych, do składania wyjaśnień w języku polskim. Kto z oskarżonych do tego się nie zastosuje, traci prawo do statnego głosu.

Osk. Stefan Bandera, czy i co chce powiedzieć sądowi w ostatnim głosie?

Na to pytanie osk. Bandera odpowiada coś w języku ukraińskim, wobec czego go przewodniczący poleca mu usiąść.

Na takież pytanie przewodniczącego oskarżeni Lebed, Hnatkiwski, Karpynec, Czornij, Zarycka i Rak usiłują mówić w języku ukraińskim, wskutek czego przewodniczący odbiera im głos. Oskarżeni Klymyszyn, Kaczmarek i Pidhajny nie dają żadnej odpowiedzi. Osk. Maluca odpowiada w języku polskim: „Nie”, a osk. Myhal oświadcza po polsku: „Powiedziałem wczoraj”.

Następnie przewodniczący oznajmia, że na mocy art. 367 K. P. K. sentencja wyroku wydana i ogłoszona zostanie w poniedziałek dn. 13 b. m. o godz. 12-ej w południe, poczem przewodniczący zamknął posiedzenie sądu.

Afera z akcjami

Kopalni Sosnowiec w Brukseli

Bruksela, 10 stycznia.

(PAT) Wykryto w Brukseli wielką afere spekulacyjną. M. in. spekulowano akcjami kopalni „Sosnowiec”. Stwierdzono oszustwo na sumę przeszło 4 miliony franków. Aresztowano 2 właścicieli kantorów wymiany w Brukseli i 2 w Paryżu.

Zgon znanego historyka

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT) W czwartek, 9 b. m. zmarł w Warszawie znany historyk literatury prof. dr. Gabriel Karaffa-Korbut.

Ujęcie groźnych bandytów w Ameryce

Nowy Jork, 10 stycznia.

(PAT). Aresztowano tu 7 podejrzanych osobników, którzy, jak sadzą, są członkami bandy, która w sierpniu 1934 dokonała jednego z najśmielszych napadów zbrojnych na bank w Brooklinie. — Zrabowano wówczas 487 tys. dolarów. Napadu tego dokonano przy pomocy samochodu pancernego uzbrojonego w karabiny maszynowe.

Wiedeń, 10 stycznia.

(PAT) Pomnik Dollfusa, na przedmieściu Wiednia, został w tych dniach zamalowany czarną farbą. Na pomniku umieszczono znak swastyki.

Wykrycie spisku komunistycznego w Chile

Manifestacje antybolszewickie w Południowej Ameryce

Buenos Aires, 10 stycznia

(aPt) Z Santiago de Chili donoszą urzędowo o wykryciu przez chilijskie władze bezpieczeństwa zakrojonych na wielką skalę planów rewolucji komunistycznej. Organizatorzy chcieli użyć do swych celów robotników kolei państwowej celem uniemożliwienia szybkiego transportu wojsk. Mieli oni już przygotowane odpowiednie odezwę.

Porto Alegre, 10 stycznia

(Pat) Donoszą z Rio de Janeiro, że odbyła się tam wielka manifestacja na

część sąsiedniej republiki Urugwaj za dobitnie wyrażoną solidarność w walce Brazylii z komunizmem przez zerwanie stosunków dyplomatycznych z Sowietami. Manifestacja odbyła się na placu Russel. Fabryki zamknięto wcześniej, aby w manifestacji mogli wziąć udział robotnicy. Przemaszowali z tej okazji pp. Francisco Campos i Afranio de Mello Franco, b. minister spraw zagranicznych Urugwajski, rozentuzjarmowana ludność zasypała go kwiatami.

Ratusz wyleciał w powietrze

w miejscowości Pendleton w Ameryce. — 4 zabitych, 13 rannych

Nowy Jork, 10 stycznia.

(PAT). Z Pendleton, w stanie Indjanna donoszą, że tamtejszy ratusz w dniu 9 stycznia przetrząsł to jako dowód rozkładu i zapowiedź upadku systemu.

Uwagi powyższe są nawskroś prawdziwe i zdrowe. Niema systemu bez wad i niema ludzi bez wad. Chodzi o to, by wady te odkrywać i usuwać.

wczorajszym wyleciał skutkiem wybuchu w powietrze. W chwili katastrofy odbywało się w ratuszu pierwsze posiedzenie nowoobranej rady miejskiej. Z gruzów ratusza wydobyto dotychczas 4 zabitych, 13 osób doznało ciężkiego poparzenia. Mimowolnym sprawcą katastrofy był ślusarz, który w piwnicy ratusza zapalił zapalke, co spowodowało wybuch gazów ziemnych.

Nowe ulgi dla podatników

Obniżenie odsetek od zaległych składek na rzecz „Funduszu Pracy”

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT) Komitet ekonomiczny ministrów, który obradował w dniu dzisiejszym, wysłuchał sprawozdania p. ministra komunikacji o obniżkach taryf kolejowych.

W sprawozdaniu tem p. minister komunikacji stwierdził, że szereg obniżek taryfowych wprowadzono już w życie, inne zaś, które w ramach uprzednich uchwał komitetu ekonomicznego zostały zadecydowane i ustalane przez specjalną komisję, wprowadzone zostaną z dniem 15 stycznia r. b. Ogólna suma obniżek taryfowych da życiu gospodarczemu ulgę na przeszło 76 milj. zł. W ten sposób cała akcja zniżek taryf kolejowych podjęta przez rząd w ramach ogólnej akcji zniżki cen i kosztów transportu została definitywnie zakończona.

W dalszym ciągu komitet ekonomiczny ministrów wysłuchał sprawozdania ministra spraw wewnętrznych z okazji akcji interwencyjnej w zakresie podtrzymywania cen zbóż chlebowych w kampanii 1934/35.

Następnie komitet ekonomiczny ministrów załatwił sprawę obniżenia odsetek od nieuiszczonych w terminie składek zakładów pracy na rzecz Funduszu Pracy, oraz uchwalił wniosek rozszerzający zakres ustaleń w uprzednich uchwałach komitetu ekonomicznego pomocy kredytowej dla dotkniętych klęską posuchy gospodarstw rolnych w województwie poznańskim.

Najbliższe posiedzenie rady ministrów, wyznaczone na sobotę, dnia 11-go b. m. na godzinę 6-tą po poł.

Rada ministrów zapoznać się ma mianowicie z kilkoma projektami ustaw i zadecydować, które z nich przedłożone zostaną Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej.

M. in. na porządku obrad rady ministrów znaleźć się ma doniosła sprawa nowelizacji kilku przepisów ordynacji podatkowej. O ile nam wiadomo, nowelizacja ta ma w kierunku ułatwień dla płatników podatków, zgodnie z podsta-

wową tezę rządu o usuwaniu trudności na drodze normalnego rozwoju życia gospodarczego.

Jakie kartele rozwiązały się dobrowolnie

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT) W toku przeprowadzonej w grudniu ub. r. akcji w zakresie karteli i cen kartelowych, przedstawiciele niektórych karteli w wyniku konferencji, odbytych w ministerstwie przemysłu i handlu — jak to już wiadomo z prasy — wobec niemożności przeprowadzenia odpowiedniej zniżki cen w ramach kartelu zadeklarowali dobrowolnie rozwiązanie swoich umów kartelowych do dnia 31 grudnia 1935 roku. Jak się obecnie do-

wiadujemy odnośnie zgłoszenia o rozwiązaniu zostały już nadesłane do ministerstwa przemysłu i handlu przez niżej wyszczególnione porozumienia kartelowe:

1) Zjednoczenie fabryk lin i drutu stalowego (rozwiązanie w zakresie drutu), 2) konwencja fabryk farb i lakierów w Polsce, 3) porozumienie co do litoponów 4) porozumienie co do soli glauberskiej i kwasu solnego, 5) biuro sprzedaży fabryk bieli cynkowej, 6) porozumienie co do węglanu potasu, 7) porozumienie co do mączki fosforowej, 8) porozumienie co do obić papierowych.

W związku z tem należy się spodziewać, że ceny towarów, które były przedmiotem porozumienia wymienionych karteli, ulegną w warunkach wolnej konkurencji automatycznej obniżce.

Zadania ludności polskiej w Niemczech

Specjalna delegacja polska udaje się do kanclerza Hitlera

Berlin, 10 stycznia.

(PAT) Dnia 8 i 9 b. m. odbyło się w Berlinie zebranie Rady Naczelnej Związku Polaków w Niemczech, w którym wzięli udział przedstawiciele ludności polskiej z terenu całej Rzeszy.

Obok bieżących spraw organizacyjnych głównym tematem obrad było położenie Polaków w Niemczech w związku ze stanowiskiem władz administracyjnych oraz ustawodawstwa narodowo-socjalistycznego. Zebrani przyjęli jednogłośnie rezolucję, którą publikuje na naczelnym miejscu polska prasa w Niemczech.

Rezolucja ta m. in. stwierdza, że stan obecny powinien ulec zmianie w kierunku uwzględnienia słusznych żądań ludności polskiej w dziedzinie wyznaniowej, kulturalnej i gospodarczej.

Rezolucja stoi na stanowisku, że w ramach państwa niemieckiego ludność narodowości polskiej musi być traktowana na zasadzie równouprawnienia

z narodowością niemiecką. W zakończeniu rezolucja zapowiada zgłoszenie się delegacji Polaków do kanclerza Hitlera, któremu przedstawi najpilniejsze dżedyderaty.

Bzy i czereśnie pączkują na Kaszubach

Pod Jastarnią rybacy schwytali parę motyli

Hel, 10 stycznia.

(PAT). Po deszczach i ogólnym ociepleniu się temperatury na wybrzeżu polskim, obecnie u brzegów helskich wisi ciężka i gesta mgła. Pułap mgły jest nie zwykle niski, tak że półwysep prawie jest niewidoczny. — Syreny mgłowe wszystkich latarni otwartego Bałtyku pracują bez przerwy. Mgła w dużej mierze utrudnia wyjazdy na połowy szprotów.

Ogólne ocieplenie na wybrzeżu polskim spowodowało ciekawe zjawisko pojawienia się w lasach półwyspu motyli. Pod Jastarnią rybacy schwytali parę pięknych okazów motyli. W Wejherowie również schwytano żywego motyla. Jak na styczeń, miesiąc zazwyczaj największego natężenia mrozów na Kaszubach, tego rodzaju dziwy przyrody

Dyrektorzy sowieckiego trustu futrzanego skazani na śmierć

Moskwa, 10 stycznia

(Pat) Sąd w Swierdłowsku skazał na karę śmierci wice-dyrektora i głównego buchaltera trustu futrzanego. Obaj skazani w ciągu dwóch lat popełnili nadużycia na sumę przeszło 1 milion rubli. Pieniądze te wydali na podróże, po był w sanatoriach oraz na inne przyjemności.

Wielki proces o łapówki w Czechach

Praga, 10 stycznia.

(PAT) W sądzie okręgowym w Brnie rozpoczął się trzeci z rzędu wielki proces o łapówki, pobierane przez wysokich urzędników od dostawców różnych materiałów do robót publicznych. Wśród oskarżonych jest kilku inżynierów.

TELEFON 111-72.

KLISZE

do REKLAM
GAZETOWYCH
CENNIKOWYCH
PROSPEKTÓW
Zdjęcia fotograficzne dla celów Reprodukcyjnych, Projektów, Reklamowych i Wydruków

R. Borkenhagen
ŁÓDŹ, Piotrkowska 102A

ZAKOPANE „PALACE”

Reprezentacyjny nowoczesny hotel - pensjonat, 50 pokoi z wodą bieżącą zimną i gorącą. Centralne ogrzewanie. APARTAMENTY Z ŁAZIENKAMI. Telefon 1651. NA STYCZEN CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

Zdarzenia i ludzie

Kurdowie walczą o niepodległość

Tragedia bitnego narodu, który jęczy pod jarzmem tureckim

Korespondencja własna „Republiki”

Paryż, w styczniu

Nielatwo jest wejść w kontakt z wodzami kurdyjskiego tajnego związku — nacjonalistycznej organizacji „Hoybun”. Utrzymują oni komitety i związki w sto licach wszystkich państw, w których mieszkają większe grupy kurdyjskich emigrantów, a więc nie tylko w Paryżu, ale także w Londynie, Nowym Yorku, Kairze i Jerozolimie. Adresy komitetów „Hoybun” oczywiście nie są zaznaczone w książkach telefonicznych...

Jeden z wodzów tej tajemniczej organizacji, obecnie w Paryżu mieszkający emir S. B., opowiadał mi o niedoli kurdyjskiego narodu, niedoli, która można porównywać tylko z losem Ormian i Asyryjczyków w Iraku. Wódz żyjących we Francji Asyryjczyków i dawny komendant „Asyryjskiego Legionu” angielskiej armii wschodniej, generał Aga Petros, zmarły przed kilku laty w Marsylii, był jego przyjacielem i towarzyszem broni. Tak samo jak i on oraz kurdyjski książę Malek Cambar de Varda, walczył on podczas wojny światowej po stronie aliantów o niepodległość Kurdystanu, dziś okupowanego przez Turków.

Pierwsza polityczna organizacja Kurdów założona została w roku 1908 w Konstantynopolu. Jej dowódcami byli: Emir Emin Ali Bedr Chan, generał, Sze-

ryf Pasza, Ahmed Zulkef Pasza i stracony w roku 1925 przez Turków w Diarbekr senator Seid Abd el Kader. W tym samym czasie powołano do życia organizację propagandową i pierwszą kurdyjską szkołę w Konstantynopolu. Po wojskowej rewolucji zamknięto szkołę i rozwiązano wszystkie kurdyjskie organizacje. Od tego czasu polityczna działalność Kurdów mogła być kontynuowana jedynie tajnie.

Potem przyszyła wojna światowa. Anglicy zdobyli Bagdad i część Mezopotamii, graniczącą z kurdyjskimi górami. Za pośrednictwem pułkownika Lawrence’a Londyn obiecał Kurdom tę samą całkowitą państwową niezależność, którą obiecał Arabom, Ormianom i Asyryjczykom. Kurdyjski legion walczył wraz z ormiańskimi gromadami ochotniczymi i Asyryjczykami za sprawę aliantów. Po wojnie wszystkie obietnice poszły w niepamięć. Kurdystan został w mniejszej części przyłączony do Iraku, w większej — do nowej tureckiej republiki.

Kurdyjskie organizacje niepodległościowe, rozwiązane po zwycięstwie Kemala Atatürka, kontynuowały swoją działalność zagranicą. Z poszczególnych związków powstała stopniowo organizacja „Hoybun” (niezależność).

Na początku roku 1925 silny ucisk

ze strony Turcji spowodował pierwszą wielką rewolucję kurdyjską. Jej wodzowie ginęli na szubienicach z kurdyjskim hasłem wolności na ustach. Następnie cztery lata były dla Kurdów okresem ciężkich prześladowań. Według słów mojego kurdyjskiego informatora zburzono w tym czasie przeszło 8000 wsi, zabito przeszło 15.000 kobiet i dzieci, a przeszło pół miliona Kurdów zostało zesłanych na osiedlenie na obczyźnie. Nie można oczywiście sprawdzić dokładności tych danych, które mają stronicze zabarwienie, jednakże pewne jest, że zawierają one pewną dozę prawdy.

Pomimo wszystkich trudności udało się jednak kurdyjskim rewolucjonistom zwołać na wiosnę 1927 roku delegację na kongres, który odbył się w odległej wiosce kurdyjskich gór. Tutaj stworzono nacjonalistyczną kurdyjską Ligę „Hoybun”, a uczestnicy przysięgli tak długo prowadzić walkę, aż póki ostatni turecki żołnierz nie zostanie wygnany z Kurdystanu. W przygotowaniu nowej rewolucji stworzono główną komendę rewolucyjną i postanowiono uzbroić wszystkich zwolenników w sposób nowoczesny. Podobno cały ten ruch nie jest wspomagany przez żadne z obcych państw.

W roku 1925 kurdyjski major sztabu generalnego na służbie tureckiej Ichsan Nuri Bey z Bitlis, zorganizował powstanie w górzystym kraju Botan, poczem z kilkuset zwolennikami uciekł do Agri Dagh. Jako delegat rewolucjonistów z Agri Dagh brał on udział na kongresie, który powierzył mu organizację wojskowego ruchu powstańców. Na początku roku 1928 dowodził on już dobrze uzbrojoną i zdyscyplinowaną armią wielu ty-

sięcy ludzi. W kurdyjskich wsiach wygnano tureckich urzędników i wywieziono narodowe sztandary.

Turcy usiłowali pertraktować z Ichsanem Nuri. We wrześniu tego samego roku wystali do niego delegację. Obiecywali ogólną amnestię i mianowanie Ichsana Nuri tureckim attaché wojskowym przy jednym z poselstw w Europie. Ichsan Nuri postawił jednak dwa warunki zaprzestania wojny:

1) uwolnienie kraju od okupacji tureckich wojsk.
2) oficjalne ogłoszenie niepodległości Kurdystanu.

W swoim sprawozdaniu do „Hoybun” pisał on, że z trudem udało mu się powstrzymać wzburzenie swoich ludzi przeciwko wysłannikom kraju, od którego pocisków zginęły tysiące jego kurdyjskich braci.

Pertraktacje nie doprowadziły do celu. W maju 1929 roku rozpoczęto przygotowania wojenne w Turcji. 12 czerwca 1930 roku odbyły się pierwsze walki. Przez sześć miesięcy wrzała wojna. W grudniu 1930 roku rewolucja została ostatecznie zgnieciona. Ichsan Nuri Bey, Ibrahim Pasza Haski - Tello i Ahmed Zulkef Pasza poszli na emigrację.

Od tego czasu Kurdowie są pod burtem najeźdźców. Nie wolno im nawet używać mowy ojczystej. Walka jednak dalej trwa. W Ameryce żyją tysiące kurdyjskich emigrantów, którzy zdobyli sobie uznanie i majątek. Ofiarowują oni duże sumy dla dzieła „Hoybun”. A czynni bojownicy o niepodległy Kurdystan czekają spokojnie. Są to ludzie Wschodu. Czas dla nich nie odgrywa żadnej roli...

E. K.

„Dzień prasy” w sejmie

Dyskusja nad budżetami Prezydenta R. P. i ciał ustawodawczych Prasa polska dobrze zasłużyła się Ojczyźnie

Warszawa, 10 stycznia.

(B) Dziś o godz. 10 rano pod przewodnictwem wicemarszałka Byrki rozpoczęła sejmowa komisja budżetowa do-rzeczna debatę nad budżetami.

Jak zwykle dyskusja rozpoczęła się od rozpatrzenia budżetu Prezydenta R. P. zreferowanego przez posła dr. Wojciechowskiego. Na posiedzeniu obecny jest szef kancelarii cywilnej Prezydenta R. P. dr. Świeżawski wraz z urzędnika-mi kancelarii wojskowej i cywilnej Zam-ku.

Budżet P. Prezydenta zamyka się po stronie wydatków sumą — 2.718.900 zł. i jest nieco niższy od budżetu tegorocz-ego, który przewidywał sumę — zł. 2.766.660.

Pozycja wydatków na uposażenie P. Prezydenta R. P. wynosi obecnie w stosunku rocznym 195.000 zł. i została w porównaniu z rokiem bieżącym zmniejszona o 60.000 zł. rocznie.

Jak wiadomo, P. Prezydent polecił zmniejszyć o tę sumę swoje uposażenie z dniem 1 grudnia ub. r., to jest z dniem wprowadzenia w życie t. zw. podatku urzędniczego. Etyaty urzędnicze na Zam-ku zostają w roku przyszłym zmniejszo-ny o 2 i liczyć będą 39 osób. Etyaty wojskowe przewidują 16 oficerów w czem 1 generała i 8 oficerów sztabowych. Po-nadto t. zw. kompania zamkowa liczyć ma 216 szeregowych.

Po rozpatrzeniu budżetu P. Prezy-denta R. P. komisja budżetowa zajęła się budżetami sejm i senatu referowa-niem przez posła Jedynaka.

Mówca wnosi wkład o przyjęcie budżetu z drobnymi zmianami, proponu-jąc m. in. powiększenie o 4000 zł. bud-żetu biblioteki na prace związane z upo-rządkowaniem archiwum sejmowego.

Podsekr. stanu w min. skarbu Gro-dyński zastrzegł sobie zajęcie stanowi-ska w tej sprawie przy trzecim czyta-niu, wobec czego przewodniczący wice-marszałek Byrka postanowił nie gło-sować nad tym wnioskiem i odroczyć go do trzeciego czytania.

Autorytet Sejmu

W dyskusji poseł Walewski poruszył sprawę należytego autorytetu sejm i jego wystąpieniach nazwał, a to zgodnie z nowym porządkiem konstytu-cyjnym państwa. Jest rzeczą oczywistą, twierdzi mówca, że osiągnięcie tego au-torytetu w społeczeństwie musi przede-wszystkiem sam parlament zdobyć przez swą rzetelną i uczciwą pracę dla pań-stwa i narodu.

Z kolei szereg mówców wysunął kil-ka pytań i propozycji do cyfr preli-minar, poczem szczegółowych wyjaś-nień udzielił dyrektor biura sejm i Rut-kowski.

Budżet sejm i przyjęto.
Do budżetu senatu sprawozdawca po-seł Jedynak nie zgłasza żadnych zmian.

Podstępna walka Gdańska z walutą polską

Gdańsk, 10 stycznia.

(PAT) Jak wiadomo, rozesłany zo-stał do prasy gdańskiej komunikat, we-dług którego na terenie W. Miasta rze-komo ukazać się miały ostatnie falsyfikat-y polskich monet 10, 5, 2 i jednozłoto-tych. Ponieważ w instytucjach ban-kowych i innych wykazujących w Gdań-sku największy obieg polskich monet srebrnych i bilonu nie zanotowano w o-statnich tygodniach żadnego wypadku zatrzymania falsyfikatów monet pol-skich, zachodzi przypuszczenie, że wer-sja ta rozpowszechniana jest celowo, aby ludność gdańską powstrzymać od posługiwania się walutą polską w tak du-żym stopniu, jak to było dotąd.

Państwo w Anglii

Londyn, 10 stycznia

(Pat) W Londynie (hr. Gloucester) wielka ulew i powódź zatopila stado-byn liczące 150 głów, a w Southgate pod Londynem 16 domów stoi pod wo-dą. Komunikacja z okolicą jest odcięta.

podkreślając również i tutaj bardzo o-szczędną i racjonalną gospodarkę.

Budżet prezydium rady ministrów

Na posiedzeniu popołudniowym Ko-misja Budżetowa sejm i w obecności podsekretarza stanu dr. Grzybowski-go, pierwszego prezesa N. T. A., naczel-nego dyrektora P. A. T. Libickiego i wyższych urzędników przystąpiła do budżetu Prezydium Rady Ministrów.

Referent pos. Wojciechowski omówił szczegółowo zakres działania poszcze-gólnych biur, podległych Prezydium Rady Ministrów, podkreślając, że pro-wadzone są prace nad dalszą reorgani-zacją urzędu Prezydium Rady Mini-strów, co jest tem konieczniejsze, że według nowej konstytucji rola premiera została podniesiona. Przechodząc do budżetu N. T. A., referent zwraca uwa-gę, że w ostatnich latach ilość spraw zaległych zmniejszyła się, a ilość spraw załatwionych przez jednego sędziego wzrosła z 71 na 140, zaś ilość spraw za-łatwionych wyrokami z 28 procent na 51 procent.

Co się tyczy P. A. T., to roczny do-chód brutto tego przedsiębiorstwa wy-nosił 6.348.255 zł. zysk netto 79.880. Dy-rekcja PAT. proponuje wpłatę do skar-bu kwoty 60 tysięcy zł. Referent pod-kreśla, że pod względem urządzeń tech-nicznych i organizacji należy zanoto-wać od paru lat stały postęp PAT. — Agencja posiada obecnie 167 korespon-dentów krajowych, 13 stałych korespon-dentów europejskich i pozaeuropejskich i 82 korespondentów nadzwyczajnych zagranicą.

W dyskusji, pierwszy przemawiał pos. Starzak, poruszając kwestie awan-sów urzędniczych oraz zwalniania z zajmowanych stanowisk dyrektorów biur personalnych w poszczególnych re-sortach. Mówca oświadcza, że ludzi tych pozostawiono bez żadnego przy-działu i zaznacza, że są to wszystko oficerowie armii polskiej, uczestnicy walk o niepodległość i w większości posiadają wysokie odznaczenia wojsko-we.

Rola prasy

Następny mówca pos. Walewski oma-wia obszernie sprawę akcji propagan-dowo - informacyjnej.

— Prasa nasza — mówił pos. Wa-lewski — skazana jest na czerpanie wi-domości przedewszystkiem ze źródeł urzędowych. Nie ma prawie żadnej ko-ordynacji prac. Panowie kierownicy wydziałów prasowych, czy referenci prasowi często nawet nie znają się oso-biście. Gdy prasa przeżywa głód wi-domości, zaspakaja go szybka informa-cja, często poszukuje tego zaspokojenia w plotce. Nasze społeczeństwo jest po-datne dla rzetelnej propagandy. Należy

wieć temu społeczeństwu — podkreśla mówca — pójść naprzeciw, związać go z własnym państwem i nie dopuścić do panowania plotki, lub do obojętności wo-bec ojczystych spraw.

Zagadnienie celowej i racjonalnej propagandy, godnej współczesnego pań-stwa polskiego nie może być rozwiąza-ne właściwie przy obecnych metodach pracy naszego aparatu propagandowe-go. Przy obecnych skromnych możli-wościach można w tej dziedzinie o wie-le więcej osiągnąć, jeżeli aparat ten bę-dzie skoordynowany, kierowany central-nie, jednolicie i celowo. Zdaniem pos. Walewskiego — należałoby również za-stanowić się nad ujednolicieniem spra-wy konfliktów.

W zakończeniu swego przemowie-nia mówca porusza sprawę zawodu dziennikarskiego, zaznaczając, że w ra-zie śmierci dziennikarza, rodzina jego nie ma zaopatrzenia.

— W sześciu państwach wydano już odpowiednie ustawy. Sprawa ta za-interesowała się pan premier, pociągając do współpracy Związek Dziennikarzy. Mówca uważa ją za pilną, dojrzałą do załatwienia. Polski stan dziennikarski — oświadcza poseł Walewski — zasługuje na to, aby się jego losem zajęto. Po-ziom moralny naszej prasy jest naogół o wiele wyższy, niż gdzieindziej. Z nie-licznymi wyjątkami, prasa polska do-brze się własnemu państwu zasłużyła. Probierzem obyczajów w naszej pra-sie panujących, jest jednolita organiza-cja dziennikarska, nie rozbita walkami politycznymi czy narodowymi.

Następnie poseł Tomaszewicz poru-sza również sprawy prasowe, oświad-czając, że konieczne jest ujednolicenie kwestii stanu dziennikarskiego w spo-sób prawny. Stworzenie tej ochrony, a zatem pogłębienie wartości moralnych stanu dziennikarskiego, jest rzeczą i o-bowiązkem rządu i parlamentu, tem ważniejszą, że przecież dziennikarz pe-lni sui generis służbę publiczną, która już ze względu na wpływ na życie „mu-si budzić szacunek.

W dalszym ciągu mówca omawia sprawę współpracy rządu z prasą i ro-le referentów prasowych w minister-stwach.

— W Polsce na szczęście nie trzeba kupować prasy, by przy jej pomocy rozpowszechniać idee zdrowe i twór-cze. Przemawianie przez prasę, współ-praca z nią, to nie jest reklama swego sklepu, swoich walorów, lecz obowią-zek, wynikający z potrzeby szarmon-i-zowania wysiłków zespoleń woli dla osiągnięcia celów, jakie państwo sobie stawia. Stąd wynika konieczność jas-nego informowania opinii publicznej, aby zamknąć usta plotkarstwu.

W toku dalszej dyskusji pos. Hołyń-ski omawiał sprawy Polskiej Agencji Telegraficznej, dopatrując się istnienia pewnego rodzaju ukrytych dopłat do tego przedsiębiorstwa, m. in. w formie

monopolu ogłoszeń, podkreślając, że P. A. T. jest instytucją, która musi być de-ficytowa, mówca uważa, że taniej wy-padnie dla państwa jeżeli skasuje się te ukryte — jego zdaniem — przywileje tej instytucji i jawnie wstawi się do bud-żetu odpowiednią kwotę na subwencję dla tego przedsiębiorstwa.

Mowa wiceministra Grzybowskiego

W odpowiedzi na wywody pp. po-słów zabrał głos podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów dr. Grzybo-wski.

W sprawie działalności P. A. T. p. wiceminister zaznaczył, że agencja ta spełnia jedną z podstawowych funkcji, dostarczania zarówno rządowi jak i spo-łeczeństwu informacji, stojących na wyżynie zarówno pod względem jako-ści jak i ilości. Dobra informacja czasa-mi jest rzeczywiście bezcenna. To za-danie P. A. T. spełnia w każdym razie coraz lepiej. P. wiceminister zaznaczył, że 8 lat temu był prezesem rady P.A.T. i po tej przerwie stwierdził z głęboką radością, jak wielki postęp został doko-nany, jak już stoimy wysoko, wyżej niż podobne instytucje w krajach oświec-nych, o wiele bogatszych od nas. Odpo-wiadając posłowi Hołyńskiemu, mówca zaznaczył, że skoro nasza prasa jest za-uboga na to, żeby Polską Agencję Te-legraficzną utrzymywac, to niema in-nej drogi, jak to o czem mówił p. pos. Hołyński, że pewne inne instytucje pań-stwowe bardziej aktywne w swych bi-lansach, pokrywają ze swoich docho-dów ten deficyt.

Koordynacja urzędów prasowych

W dalszym ciągu p. wiceminister Grzybowski podzielił punkt wyjścia wy-wodów posłów Walewskiego i Tomasz-ewicza odnośnie do spraw prasy i pro-pagandy, zaznaczając, że skromny po-czątek został już przez rząd zrobiony. Rząd zdaje sobie sprawę z niecelowości szeregu placówek prasowych w róż-nych resortach. P. wicemin. zgadza się z tezą pos. Walewskiego, rozumiejąc ją nie w sensie jakiejś nadmiernej centra-lizacji, lecz ośrodka koordynacji. Usta-wa dziennikarska jest w tej chwili prze-dmiotem troski rządu i odpowiedni pro-jekt przedłożony będzie sejmowi jesz-cze w ciągu bieżącej sesji.

Po przemówieniu pierwszego pre-za N. T. A. dr. Hełczyńskiego zabrał głos naczelny dyrektor P. A. T. p. Li-bicki, który w dłuższym przemówieniu odpowiadał bardzo szczegółowo na szereg zagadnień, poruszonych przez posz-czególnych mówców w toku dyskusji.

Po krótkich wywodach referenta budżet prezydium rady ministrów przy-jęto. Jutro rozpatrywany będzie budżet ministerstwa spraw zagranicznych.

Pretendenci do „tronu” polskiego

Kogo wysuwają polscy monarchiści.—Polak czy obcy? Tęsknota do Romanowych

Warszawa, 10 stycznia.

Po powrocie na tron grecki króla Jerzego w święcie monarchistów pol-skich zawrzało. Odżyły nadzieje na wprowadzenie monarchii w Polsce. Je-den z dzienników przeprowadził wy-wiad z wybitnym monarchistą polskim.

Okazuje się, że monarchiści kandy-data na tron spośród Polaków nie mają. Stara arystokracja ma zbyt wiele grzechów historycznych na sumieniu. Mo-narchistom zresztą jest wszystko jedno, czy monarcha będzie „wyrobu krajo-wego”, czy zagranicznego. Chodzi tu głównie o to, aby był jeden kandydat, na rzecz którego możnaby poruszyć masy.

Na nieszczęście kandydatów jest wie-lu. Jedna grupa monarchistów wysuwa na tron polski Jerzego księcia Kentu z dynastii angielskiej. Jest on najmłod-szym bratem księcia Walii. Żonaty jest z księżną Maryną Grecką. Na plus mo-narchiści polscy zapisują mu to, że przez swoją matkę ma nieco krwi słowiańskiej. Matka ta — to nikt inny, jak księż-niczka Helena Romanow. Tak więc wy-głąda, jakgdyby monarchiści przynaj-mniej „odrobinę Romanowych” chcieli mieć w Polsce na własność...

Drugim kandydatem jest książę Ama-deusz Aosta z dynastii włoskiej. Dyna-stja ta ma podobno dużo krwi polskiej z hrabiów Krasieńskich.

Trzecim kandydatem jest autentycz-ny Napoleon Bonaparte, prawnuk stry-jeczny Wielkiego Napoleona. Książę Napoleon jest świetnym sportowcem. Nie wiadomo tylko, czy umie przeskaki-wać... wysokie przeszkody.

Ostatnim wreszcie kandydatem jest królówicze Karol Belgijski, pochodzący ze znanej dynastii Sachsen - Koburg-Gotha, która zapełniła już niejedną pu-sty tron w Europie. Jest to podobno zdolny człowiek i bardzo lubiany przez społeczeństwo belgijskie.

Tak wyglądają kandydaci do tronu polskiego. Tylko tego tronu jakoś nie widać.

Abisyńczycy zdobyli 9 czołgów i radiostację

Włosi pozostawili na polu bitwy wyższego oficera i paruset zabitych

Warszawa, 10 stycznia.

(PAT) P.A.T. ogłasza następujący komunikat o sytuacji na frontach w Abisynji w dniu 10 stycznia r. b.:

Wiadomości ze źródeł abisyńskich, choć donoszą o sukcesach w rejonie Kerelle, przyznają jednak, iż włosi posunęli się naprzód i że ras Desta domaga się posiłków, co nie zdaje się wskazywać na zwycięstwo Abisynji. Jednakże — jak stwierdzają źródła angielskie — akcja rasa Desta została w pewnej mierze uwięziona powodzeniem, gdyż zmusiła gen. Graziani do przegrupowania swych wojsk i detaszowania silnych oddziałów z pośród wojsk włoskich, działających w centrum i na wschodzie Oga denu przez co utrudnione zostało posuwanie się włochoń w kierunku Dżidziga i Harraru. Jednakże projektowana wielka ofensywa włoska może naszkutkować tego ulec opóźnieniu.

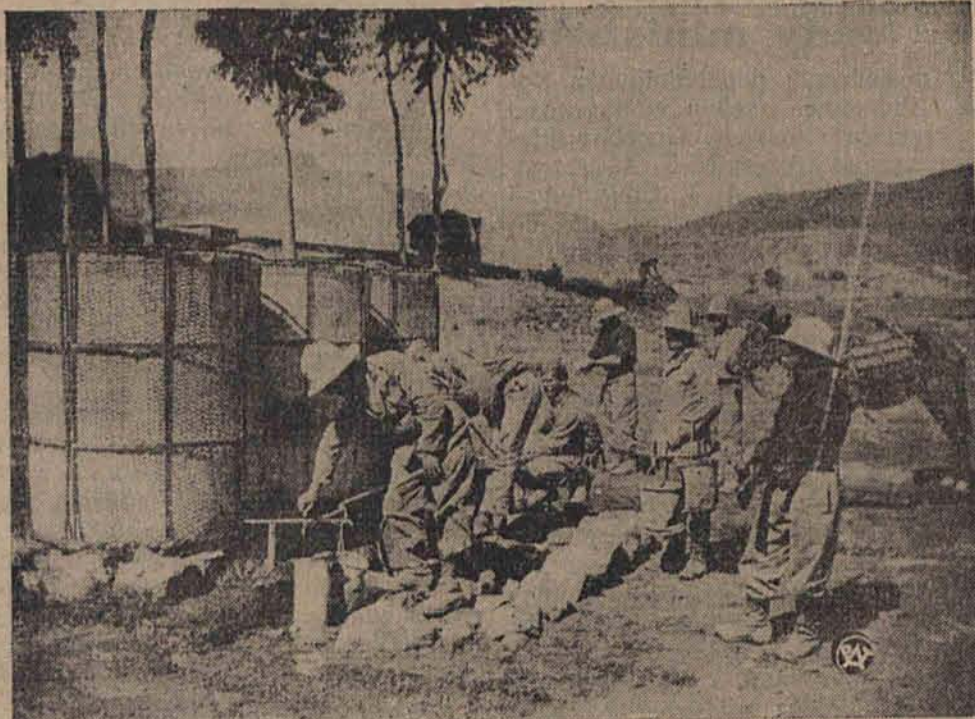
Na froncie północnym, według wiadomości ze źródeł włoskich w Erytrei, włosi bombardowali ponownie i zmusili do cofnięcia się oddziały abisyńskie, które starały się umocnić swe pozycje na górze Amba Aradam o 20 klm. na południe od Makalle i zagrozić w ten sposób linjom włoskim. Po stwierdzeniu przez lotników obecności oddziałów abisyńskich na tej górze, artyleria włoska zaczęła bombardować ją gęstym ogniem, naszkutek czego abisyńczycy wycofali się ku zachodowi. W czasie cofania się oddziały abisyńskie natknęły się na inną kolumnę włoską, która jakoby zadała im ciężkie straty ogniem karabinów maszynowych. Po stronie włoskiej było 3 oficerów zabitych i 3 rannych.

Na pozostałych odcinkach frontu toczą się liczne walki patroli, przyczem abisyńczycy wykazują wielką ruchliwość i aktywność.

Źródła abisyńskie donoszą, że na

froncie południowym walki prowadzone w ciągu ubiegłego tygodnia zakończyły się bardzo pomyślnie dla abisyńczyków. Udało im się podobno odprzeć silne ataki włoskie, prowadzone przy pomocy czołgów. Po krwawej wal-

ce włosi cofnęli się, pozostawiając na polu bitwy jednego z wyższych oficerów i paruset zabitych askarysów. W ręce abisyńczyków wpadło podobno 6 czołgów, 9 karabinów maszynowych i radiostacja.

Stacja wodna w Edaga Harnus pod Makalle pod ochroną wojsk włoskich.

Groźba strajku studentów

Paryż, 10 stycznia.

(PAT). W związku z zarządzeniem w dniu wczorajszym zamknięciem wydziału prawnego, panuje wielkie poruszenie wśród studentów uniwersytetu.

Od samego rana gmach uniwersytetu oraz pobliskie ulice obsadzone były przez silne oddziały policji, nie doszło jednak do żadnych wykroczeń. Młodzież grupująca się w związkach socjalistycznych i komunistycznych, potępia stanowisko swych kolegów z Action Française, wychodząc z założenia, że fakt, iż profesor Jeze był rzecznikiem Abisynji w Lidze Narodów, nie jest dostatecznym powodem do wystąpienia przeciw niemu. Zamknięcie wydziału prawnego wywołało wzburzenie na innych wydziałach, niektórzy przewidują możliwość strajku ogólnego studentów uniwersytetu.

Mor. Ostrawa, 10 stycznia.

(PAT) Stolarz Zepletal z Holiszowa na Śląsku Opawskim zaginął w r. 1915 na froncie rosyjskim, poczem uznany został sądowo za zmarłego, a nazwisko jego wryto na miejscowym pomniku dla poległych bohaterów.

Ku ogólnemu zdziwieniu w pierwszych dniach stycznia b. r. nadeszła od Zapletala wiadomość, iż żyje i przebywa na Ukrainie.

Wobec powyższego zarząd gminy zarządził natychmiastowe wymazanie jego nazwiska z pomnika dla poległych bohaterów.

Kto wciągnął Amerykę do wojny?

Morgan zarabiał krociowe sumy na dostawach broni

Waszyngton, 10 stycznia

(Pat) Komisja spraw zagranicznych izby reprezentantów badała projekt „aktu o neutralności” i wysłuchała opinii Edwina Borcharda, profesora prawa

międzynarodowego na uniwersytecie Yale.

Borchard oświadczył m. in., że Stany Zjednoczone zostały wciągnięte do wojny światowej nie przez handel, lecz przez „brak kompetencji władzy wykonawczej”. Zdaniem profesora — projekt „aktu o neutralności” zawierałby wielkie niebezpieczeństwo dla handlu zagranicznego, zarówno ze stronami walczącymi, jak z neutralnymi, narażając na szwank niezawisłą politykę Stanów Zjednoczonych.

Projekt „aktu o neutralności” przewidywał udział w wojnie, pomagając do zwycięstwa najsłabszego przeciwnika.

Borchard zaatakował artykuły projektu, mówiące o eksporcie w wypadku wojny, twierdząc, że projekt pozwala prezydentowi na to, „aby był tak dalece neutralny, jak będzie sobie tego życzył”.

Waszyngton, 10 stycznia

(Pat) Wczorajsze obrady komisji senackiej do spraw handlu bronią dały w wyniku ciekawe informacje w sprawie handlu bronią w okresie wojny światowej. 84 procent materiału wojennego za kupionego przez sojuszników w Stanach

Zjednoczonych przed przystąpieniem ich do wojny, nabyto za pośrednictwem Morgana.

Eksport broni ze Stanów Zjednoczonych w ciągu trzech lat poprzedzających wojnę wynosił 125.765.518 dolarów. Eksport ten w latach 1915, 1916 i 1917 wzrósł do 2.187.318.059 dolarów, czyli więcej niż 16 razy. Morgan, który udzielił tych informacji, zaznaczył, iż amerykańskie były zadowolone ze wzrostu obrotów handlowych, ale nie chciały z tego powodu przystąpić do wojny.

Waszyngton, 10 stycznia

(Pat) Izba reprezentantów przyjęła olbrzymią większością projekt ustawy, przewidujący natychmiastowe wypłacenie gotówki „ bonusu” dla 3 i pół miliona b. komatantów amerykańskich. Realizacja tego projektu pociągnęłaby za sobą wydatek około 2 miliardów dolarów.

Londyn, 10 stycznia

(Pat) Reuter donosi urzędowo, że rząd W. Brytanii zwrócił się do Stanów Zjednoczonych z zapytaniem, jak należy rozumieć deklarację prezydenta Roosevelta o neutralności.

Wybory w Belgii

mają się odbyć we wrześniu

Bruksela, 10 stycznia

(Pat) W artykule, poświęconym polityce gospodarczej rządu, liberalny organ „La Gazette” zapewnia, że premier van Zeeland zdecydowany jest ustąpić z chwilą wygaśnięcia przysługujących przez parlament pełnomocnictw. Pełnomocnictwa te wygasają z końcem marca b. r.

Bruksela, 10 stycznia

(Pat) Rząd złożył w Izbie Deputowanych projekt ustawy przesuwający ter-

min wyborów do parlamentu z maja br. na wrzesień br.

Pełnomocnictwa rządu wygasają w marcu br. Rząd chce uniknąć, aby dyskusja parlamentu nad wykonaniem tych pełnomocnictw zbiegała się z okresem walk wyborczych.

Bruksela, 10 stycznia

(Pat) W wyniku obrad generalnej rady partii socjalistycznej projekt wspólnego frontu z komunistami został odrzucony większością 45 głosów, przeciwko 4 głosom. Sześciu socjalistów w radzie generalnej wstrzymało się od głosowania.

1.000.000 gruźlików w Polsce

Straty gospodarstwa narodowego z powodu gruźlicy wynoszą 3 miliardy zł. rocznie

Warszawa, 10 stycznia.

Wojna polsko - rosyjska w latach 1918 — 1920 pochłonięła 600.000 ludzi po stronie polskiej. Od chwili zakończenia tej wojny aż do obecnej chwili gruźlica pochłonięła w Polsce milion ludzi. Inne mi słowy gruźlica zbiera bogatsze żniwo śmierci, aniżeli wojna.

W Polsce mamy obecnie milion ludzi chorych na gruźlicę, z tego 300 tys. na gruźlicę otwartą t. j. taką, która nie słychanie łatwo zaraża otoczenie.

Polskie gospodarstwo narodowe traci rocznie spowodu gruźlicy 3 miliardy złotych, t. j. dwa razy tyle prawie, wiele wynosi cały budżet państwowy.

Badania zdrowotności wśród młodzieży uniwersyteckiej wykazały, że blisko 22 proc. cierpi na gruźlicę.

Jest rzeczą jasną, że wina za taki stan rzeczy ponoszą warunki gospodarcze, w jakich żyje ludność polska: niedożywienie i fatalne warunki mieszkaniowe. Można wydawać na leczenie gruźlicy miliony, ale jeśli człowiek nawet wyleczony wraca do ciemnego, wilgotnego mieszkania, gdzie niema powietrza, zachoruje w ciągu kilku tygodni. Nasilenie gruźlicy w Łodzi, jako w wielkim mieście przemysłowym, jest większe, aniżeli gdziekolwiekbyś indziej w Polsce.

Samolot japoński na terytorjum Sowietów

Dwaj lotnicy zostali ranni

Maskwa, 10 stycznia.

(PAT). Agencja Tass donosi: W pobliżu wsi Pokrowska w odległości 30 klm. na północny zachód od Nikolska Usuryjskiego wylądował na terytorjum sowieckim samolot japoński w odległości 35 klm. od granicy. W samolocie tym było dwóch uzbrojonych japończyków. Jeden z nich po wylądowaniu skierował się ku drodze, na której zatrzymał przejeżdżającego wozem wieśniaka, usiłując siłą uprowadzić ku samolotowi. Wieśniakowi udało się jednak zatrzymać japończyka i zmusić go do udnia się do wsi Pokrowsko. Po drodze japończyk rzucił się na wieśniaka. Doszło do zjadłej walki, w czasie której włościanin wyrwał japończykowi szablę, ranił go i odprowadził go do wsi Pokrowsko. Następnie wskazał strażnicznicy drogę do miejsca, w którym wylądował samolot. W odległości kilkuset metrów od samolotu strażnicy zostali przejęci przez drugiego japończyka strzałami. Nie odpowiadając jednak na jego strzały, skierowali się ku samolotowi. Japończyk strzelał z bliskiej odle-

głości, a następnie rzucił się z bagnietem w ręku na strażników granicznych, którzy wówczas go postrzelili. Dwóch rannych japończyków odprowadzono do Pokrowska, dokąd wysłano z Woroszyłowa lekarzy. Śledztwo w toku.

Tokio, 10 stycznia.

(PAT) Ambasador ZSRR Jurenjew zwrócił się dziś do ministra spraw zagranicznych Hirota z protestem przeciw pogwałceniu przez lotników japońskich granicy sowiecko-mandżurskiej.

CASINO

EUROPA

POWTÓRZENIE PREMIERY!

GABINET FIGUR WOSKOWYCH

ZBRODNIA I KARA

Pierwszy film w naturalnych kolorach

Potężny film z życia rosyjskiego wg.

Niesamowitość! Groza!

Dostojewskiego

Pocz. spanów 12, 2, 4, 6, 8, 10.

Dziś o g. 12 i 2 — DWA PORANKI. — Ceny miejsc od 80 gr.

JAN KIEPURA — EWA BANDROWSKA

TURSKA, ŚPIEWAJA W RADJO.

Polskie Radio nadaje dnia 11 b. n. o godz. 13.00 audycję płytową, składającą się z wyłączonego z utworów Puccini'ego. Radiosłuchacz usłyszy w audycji tej najlepszych śpiewaków polskich: Jana Kiepurę i Ewę Bandrowską. Turka oraz śpiewaków zagranicznych: Chór Scali Medolańskiej i orkiestrę. Najciekawsze i najbardziej popularne fragmenty z oper Puccini'ego znajdują się w tej audycji.

Gruźlica płuc

jest nieuleczalna i corocznie, nie robiąc różnicy dla poci, wieku i stanu pociągają bardzo wiele ofiar. Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitów, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp. stosuj p. p. Lekarzy „Balsam Trikolan-Age”, który ułatwiając wydzielanie się płwociny, usuwa kaszel.

Styczeń
11

Dziś Honoraty P.
Jutro Arkad. i Modesta
—
Wschód słońca 7.41
Zachód słońca 15.46
Wschód księżyca 19.34
Zachód księżyca 9.07
Długość dnia 8.—
Przybyło dnia —18

Drobne wiadomości

STAROSTA GRODZKI dr. Wrona przerwał wczoraj urlop wypoczynkowy i objął urzędowanie. Pozostaje to w związku ze zmianami, jakie zaszły na stanowisku wicestarosty — albowiem w dniu wczorajszym oficjalnie objął to stanowisko Franciszek Denys. Po przekazaniu urzędowania nowemu wicestarosie — starosta dr. Wrona kontynuować będzie swój urlop.

NAUKA W SZKOŁACH powszechnych i średnich rozpoczęła się wczoraj, po trzytygodniowych ferjach zimowych. Dzień wczoraj był pierwszym dniem nauki, a równocześnie pierwszym dniem drugiego półrocza szkolnego. Następne ferie przypadają w okresie świąt Wielkiej Nocy.

PODATEK LOKALOWY za czwarty kwartał 1935 roku jest płatny w ciągu bieżącego miesiąca. Urzędy skarbowe nie będą rozsyłały specjalnych nakazów płatniczych, to też pamiętać należy, że po dniu 31 stycznia podatek niezapłacony ściągnięty będzie wraz z odsetkami i kosztami.

KONTROLA KOMINÓW w domach łódzkich przeprowadzona zostanie z nakazu starostwa grodzkiego. Wadliwe urządzenia kominowe stanowią bowiem niebezpieczeństwo pożarowe. Wszyscy właściciele nieruchomości będą mieli obowiązek zauważyć braki usunąć.

PRZEPISY SPECJALNE o służbie domowej wprowadzone będą w ciągu bieżącego miesiąca zarządzeniem ministerstwa opieki społecznej. Przepisy te uregulują kwestie plac, urlopów, pośrednictwa pracy, traktowania, dni wyświadczeniowych i t. d.

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla poborowych rocznika 1914 i starszych urzędować będzie w dniu 15 b. m. w biurze województwa przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 165. Stawić się winni na nią poborowi, zamieszkałi na terenach 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji.

Konsul Rzeczypospolitej w Charbinie przybywa do Łodzi

W przyszłą niedzielę przybywa do Łodzi, na zaproszenie wojewódzkiego komitetu zbiórki na fundusz szkolnictwa polskiego zagranicą, konsul Rzeczypospolitej w Charbinie p. Aleksander Kwiatkowski.

W czasie pobytu w Łodzi p. konsul Kwiatkowski wygłosi odczyt publiczny o t. „Polacy na Dalekim Wschodzie”.

Dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: A. Potasza (Plac Kościelny 10), A. Charemy (Pomorska 12), E. Millera (Piotrkowska 46), M. Epsztajna (Piotrkowska 225), Z. Gorczyckiego (Przejazd 59), G. Antoniewicza (Pabianicka 50).

Pulowery artystyczne

ręcznej roboty
LILI HIRSZMAN
Andrzeja № 27, front
Tel. 143-21

5-letni PLAN INWESTYCYJNY

ma być opracowany przez Zarząd miasta Łodzi w ciągu najbliższych 3-ch miesięcy

Jak już donosiliśmy, onegdaj bawił w Warszawie wiceprezydent miasta Godlewski, w sprawie przygotowania robót sezonowych w Łodzi na nadchodzący okres wiosenno-letni. Pobyt wiceprezydenta Godlewskiego trwał tylko jeden dzień, w czasie którego odbył on dwie konferencje w zarządzie głównym Funduszu Pracy, w ministerstwie spraw wewnętrznych i ministerstwie opieki społecznej. Po powrocie do Łodzi wiceprezydent Godlewski podzielił się z nami wynikami swej wizyty.

Przed sześciu tygodniami wyszczególniliśmy, jakie są plany zarządu miejskiego w dziedzinie budowy kanalizacji i wodociągów, układania nowych nawierzchni na ulicach miasta, przebudowy gazowni miejskiej, urządzeń zdrowotności publicznej jak zakładu odkażania miasta i oczyszczania miasta i t. d. Zarząd miejski pragnie, aby w roku bieżącym były prowadzone roboty sezonowe co najmniej na taką samą skalę, jak w roku ubiegłym.

Na przeszkodzie stała następująca sprawa: według umowy, jaka małą zarządy wszystkich miast z Funduszem Pracy — Fundusz, wyznaczając kredyty na roboty inwestycyjne domaga się, aby miasto od siebie przeznaczyło również pewne sumy z budżetu zwyczajnego. Im większe kwoty przeznacza miasto — tem większe może otrzymać z Funduszu Pracy.

Tymczasem w roku bieżącym, ze względu na skurczenie się budżetu spowodowanego obniżeniem się wpływów podatkowych, zarząd miejski w Łodzi mógłby przeznaczyć tylko nieznaczna kwotę na roboty publiczne. Chodziło więc o to, **ABY FUNDUSZ PRACY W ROKU BIEŻĄCYM DAŁ ŁODZI WIECEJ, ANIŻELI DOTYCHCZAS.**

Dwukrotne konferencje w tej sprawie, jakie odbył wiceprez. Godlewski onegdaj, doprowadziły do pożądanego rezultatu. Pełny program robót w Łodzi został przychylnie potraktowany przez zarząd główny Funduszu, a ponadto ministerstwo spraw wewnętrznych ze swej strony poczyniło obietnicę, iż tegoroczne roboty sezonowe w Łodzi prowadzone będą na wielką skalę, spowodując przyznania naszemu miastu odpowiednich Funduszy.

Wiceprez. Godlewski powstrzymał się narazie od wymienienia sumy, jaką Łódź pragnie uzyskać z Funduszu Pracy, ató z tego względu, iż posiedzenie zarządu głównego F. P. odbędzie się w najbliższym czasie i przedwcześnie byłoby wymienianie cyfr. Bardzo ważną sprawą jednak, która dla Łodzi ma szczególne znaczenie, jest polecenie, jakie Fundusz Pracy dał zarządowi miejskiemu. Chodzi o to, iż dotychczas wszystkie zarządy miejskie, prowadzące jakiegokolwiek inwestycje, musiały z roku na rok, w okresie zimowym, ukła-

dać programy prac, a później dopiero w Warszawie odbywały się targi, wiele jakie miasto ma otrzymać. W ten sposób opracowując programy robót, zarządy miast nigdy nie wiedziały, czy otrzymają takie kwoty, jakie im będą niezbędne, czy też będą musiały zredukować swoje plany. A ponieważ w okresie zimowym trzeba poczynić szereg przygotowań, zamówić materiały i t. d., odbijało się to niekorzystnie na całej procedurze.

Obecnie Fundusz Pracy postanowił opracować t. zw.

PLAN PIĘCIOLETNI ROBÓT INWESTYCYJNYCH

we wszystkich miastach Polski. Zarząd miejski w Łodzi tedy otrzymał polecenie, aby w ciągu trzech miesięcy opracował plan swych inwestycji na okres 5 lat, wyliczając rok bieżący, a więc na lata 1937 — 1941. Gdy wszystkie miasta w ten sposób opracują swe plany, umożliwi to skolei Funduszowi Pracy ustalenie preliminarza na okres pięciu lat i w ten sposób uniknie się w przyszłości wszelkich niespodzianek.

Zaznaczyliśmy, iż dla Łodzi ma to szczególne znaczenie. Wiceprez. Godlewski wyjaśnił, iż Łódź jest miastem bardzo zaniedbanym. To też opracowanie stałego programu prac na okres pięciu lat umożliwi doprowadzenie naszego miasta do właściwego poziomu, będzie można bowiem wykonywać inwestycje ciągle, bez obawy, że w przyszłym roku wpłynie mniej pieniędzy i trzeba będzie coś skrócić. Łódź musi dokończyć wreszcie budowy kanalizacji i wodociągów, musi otrzymać nowe, ulepszone bruki, wybudować szereg urządzeń zdrowotno-sanitarnych. Na to wszystko pozwoli plan pięcioletni.

I już wczoraj, jak nas informują, wiceprezydent Godlewski wydał polecenie wszystkim wydziałom, aby przystąpiły do opracowania planów we własnym zakresie. Po upływie miesiąca wszystkie te plany powędrują do prezydium zarządu miasta, który skolei załmie się ich ujednolicieniem i opracowaniem całkowitego planu dla Łodzi, przed wysłaniem go do zarządu głównego Funduszu Pracy w Warszawie. (s)

Czy dojdzie do strajku

w przemyśle pończoszniczym. — Konferencja nie dała rezultatu

Wczoraj o godz. 12-ej w poł odhyla się w inspektoracie przy ul. Wyrzykowskiej, konferencja w sprawie zawarcia umowy zbiorowej w przemyśle pończoszniczym. Jak wiadomo, związki zawodowe robotników uchwały proklamować strajk, w razie gdyby przemysłowcy odmówili podpisania umowy.

Mimo trzygodzinnej dyskusji, konferencja wczorajsza nie dała pozytywnego rezultatu, a to spowodowało nieprzejednanego stanowiska obu stron. Przemysłowcy oświadczyli, że gotowi są podpi-

sać umowę zbiorową tylko w wypadku, gdy podpisze ją również przemysł niezrzeszony. Ponieważ jednak niezrzeszonych przemysłowców trudno zmusić do podpisania takiego zobowiązania — robotnicy stanęli na stanowisku, że należy przemysł niezrzeszony narazie z akcji wykluczyć.

Wobec powyższego insp. Wyrzykowski odroczył konferencję do czwartku, dnia 16 b. m., aby obie strony mogły się jeszcze zastanowić nad swymi postulatami. (i)

Emeryci nie otrzymują renty

Z.U.S. milczy, a zainteresowani są bardzo zaniepokojeni

Przed kilku dniami donieśliśmy o nie zwykłym fakcie — niewypłacenia w bieżącym miesiącu emerytur Z. U. P. U. starym pracownikom, wdowom i sierotom. Dotychczas emerytury wypłacane były punktualnie w terminach od 1 do 3 każdego miesiąca.

I oto, jak się okazuje, mimo, że wczoraj upłynął już 10 stycznia, emerytury w dalszym ciągu nie zostały wypłacone. Informowaliśmy się w tej sprawie w łódzkim inspektoracie Z.U.S., oświadczone

nam, że jest to wyłącznie sprawa centrali, to też żadnej konkretnej odpowiedzi udzielić nie mogą.

Tymczasem do redakcji naszej zgłaszają się coraz liczniej zaniepokojeni emeryci, którzy obawiają się, czy aby nie pozostawiono ich bez środków do życia. Z.U.S., który przejął agendy Z. U. P. U. milczy jednak w dalszym ciągu. Ciekawe, jak długo będzie to trwało i czy niema instancji, która mogłaby skutecznie ingerować? (i)

Tajemnica trupa na Widzewie

Kto i dlaczego zastrzelił Rychlińskiego

Jak już donosił „Express Wieczorny” na polach na Widzewie, przy zbiegu ulic Niciarnianej i Wiejskiej znaleźli przechodnie leżące w błocie zwłoki mężczyzny w średnim wieku.

Lekarz pogotowia ustalił fakt co najmniej dziwny: **oto śmierć denata nastąpić musiała co najmniej przed dwudziestu czterema godzinami.** Jako powód śmierci podał lekarz postrzał z dwóch kul rewolwerowych w głowę. Istotnie na ciele desperata nie było innych ran, prócz dwóch postrzałowych w głowie, ze skrzepłą już krwią.

Wdrożone dochodzenie doprowadziło rychło do ustalenia tożsamości zabitego. Był nim 40-letni Stanisław Rychliński, bezrobotny, dawniej robotnik sezonowy zamieszkały przy ul. Rokicińskiej 18.

Rychliński korzystał ostatnio z zapożyczonego dla sezonowców. Był bardzo biedny, więc o tem, by ktoś nań napadł w celach rabunkowych w ten sposób zażył — nie może być mowy.

Przy denacie nie znaleziono również broni, co narazie przynajmniej wyklucza samobójstwo. Trup został odkryty w miejscu dość odludnym: zabójstwo mogło właśnie zostać dokonane w tym samym punkcie, lub też denat ranny w głowę, uszedł może kilkadziesiąt kroków i potem padł.

Prawdopodobnie tem zbrodni jest zemsta osobista. Prowadzone dalej z całą energią dochodzenie doprowadzi niewątpliwie do wyjaśnienia tajemniczego narażenie morderstwa.

Nasz reporter zanotował:

Lekarz pogotowia w trzech wypadkach udzielił wczoraj pomocy desperatom:

Przy ulicy Okrzei 18, w swym własnym mieszkaniu zranil się nożem w pierś 30-letni Edward Janicki, pracownik Monopoli Spirytusowego. Denat jest na kuracji w szpitalu ubezpieczalni.

Kwasu solnego zażyła i zatrula się ciężko 21-letnia Zofia Strzelczyk, zam. przy ulicy Targowej 81. Desperatka skierowana została przez lekarza pogotowia do szpitala ubezpieczalni.

Wreszcie, również młoda osoba, 26-letnia Natalia Kawecka, zatrula się kwasem octowym w swym własnym mieszkaniu przy ulicy Napiórkowskiego 46. Stan ostatniej denatki nie budzi obaw.

Na ulicy Głównej zaślubił z wycofania i głodu bezdomny i bezrobotny 48-letni Kazimierz Ostrowski, którego lekarz pogotowia skierował do szpitala zapasowego.

W domu przy ulicy Piotrkowskiej 122 zapalił się sadze w kominie. Ogień przeniosł się na strych. Drugi oddział straży ogniowej pożar ugasił w zarodku. Straty są nieznaczne.

W związku ze śmiertelnym wypadkiem w firmie „Listopadzińska”, gdzie rozrwana maszyna szarpacza spowodowała ciężkie obrażenia robotnika Józefa Włodarka, wdrożone dochodzenie ustaliło, iż za wypadek ponosi winę sam poszkodowany, który niewłaściwie przesunął pas napędowy. Dochodzenie zostało wobec tego umorzone.

W mieszkaniu rodziców przy ulicy Lewej 5 poparzyła się ciężko kłapiącym mlekiem trzyletnia Stanisława Wiecek, którą lekarz w stanie ciężkim skierował do szpitala.

Pełna tabela wygranych

5-go dnia ciągnięcia IV klasy 34 Loterii Państwowej

W piątym dniu ciągnięcia loterii główne wygrane padły na następujące numery:

10.000 zł. — 12102, 152996.
5.000 zł. — 9821, 135548, 153159, 166701.

2.000 zł. — 5919, 8930, 21728, 34341, 53161, 63785, 66922, 62009, 86461, 82560, 85225, 90825, 96253, 97249, 120114, 125335, 123266, 133501, 139278, 142356, 140960, 148572, 160616, 166004, 185701.

1.000 zł. — 2171, 14078, 13982, 19812, 21716, 28224, 29297, 29938, 36443, 37416, 40936, 40909, 47563, 47963, 48242, 54197, 54928, 59629, 77405, 82514, 84861, 88968, 102804, 106446, 105008, 109471, 118607, 119686, 123184, 127072, 129138, 135884, 147187, 147786, 148689, 148645, 153138, 166654, 172811, 175016, 181791, 182018.

Po 200 zł.
47 110 899 900 58 1000 71 214 384 516 623
716 837 902 2017 47 103 291 95 263 76 87 472
97 609 22 36 73 830 3003 602 48 862 924 26 55
88 1027 33 137 206 327 94 412 91 767 853 5041
120 24 54 85 218 426 81 543 91 636 87 876 918
47 94 6011 51 116 213 40 79 397 582 746 80 942
7055 6 73 194 242 321 57 762 76 903 8001 84
165 79 216 34 322 461 658 79 757 892 9012 75
194 264 70 433 17 81 552 95 847.

10020 160 225 47 97 497 536 68 746 809 993
11014 82 111 80 217 92 312 89 955 951 2182 215
352 647 854 980 13239 475 84 88 511 822 936
66 97 14065 81 101 25 280 347 78 466 550 712
866 75 85 15184 210 63 336 41 870 99 925 29
16115 71 393 413 14 78 502 620 755 70 823
17884 450 97 547 63 629 722 823 18005 24 37 42
61 111 24 327 518 697 933 74 19021 231 317 49
427 588 743 8 862 923 52 77.

20194 226 319 63 66 631 820 30 921 21029 105
243 500 644 52 737 814 998 22023 197 395 411
41 599 672 90 863 71 946 23061 112 88 204 52
62 453 573 636 99 824 929 24005 151 70 204 76
300 9 425 592 638 60 25027 581 673 92 728 51
834 487 26061 67 233 344 64 78 424 602 17 711
883 27094 165 356 497 812 23 906 16 28022 40
92 249 54 312 408 623 82 83 720 32 89 954
29209 317 944 672 744 853 903 5 20.

30069 133 325 477 604 36 56 31280 415 644
60 83 772 907 52 75 32061 125 31 46 276 427
48 596 868 971 33069 76 86 643 63 792 970
34109 94 445 89 576 77 830 915 82 35005 77 79
159 79 277 364 573 717 36053 149 428 425 505
635 759 921 5 37024 65 90 109 252 405 59 745 71
845 906 38078 176 310 75 478 535 693 894 992
39054 205 324 413 524 808 955.

40071 192 253 509 785 818 977 41166 254 424
63 77 676 708 47 83 821 96 937 42940 81 221 87
334 93 499 705 71 858 43087 164 275 349 402886
905 99 44021 114 497 676 748 79 801 42 45257
913 46051 65 227 400 560 2 966 47097 387 407
42 526 692 736 48208 575 811 89 49011 44 91
346 407 525 62 71 721 843 79 93.

50022 137 99 670 785 896 5113 293 356 406
92 630 749 885 99 901 10 57 52064 157 94 409
92 538 692 798 816 34 46 963 53098 175 296
326 58 82 97 539 641 57 761 833 54115 99 226
79 347 624 700 16 55048 72 487 565 635 902 26
87 56092 9 156 272 312 97 424 524 38 647 60 99
959 57264 461 608 76 740 4 5 75 809 22 998
58004 194 464 552 644 716 886 917 61 59027 120
37 98 294 322 98 414 763 78 837.

60096 125 520 80 753 93 927 53 61058 121
200 52 377 409 47 83 524 601 721 826 911 62061
94 102 5 75 223 4 56 481 631 61 82 97 710 914
70 63095 395 410 64048 260 318 435 881 65008
9 115 99 297 401 27 545 665 758 848 914 22
66038 53 220 322 487 947 67077 152 41 331 70
433 606 79 725 78 843 97 934 66 68126 317 466
567 648 99 827 52 953 69478 589 661 92 827.

70286 312 21 48 631 755 547 909 71050 210
62 67 456 602 750 818 57 72327 660 75 700 85
891 928 73051 119 22 97 302 88 482 809 911 76
74225 443 577 604 26 96 757 800 77 926 91
75115 597 644 797 965 72 76084 171 274 434 516
52 659 743 64 90 939 62 77024 147 329 97 717 89
838 908 78086 433 529 608 756 67 900 92 79193
387 441 44 572 709 19 73 854 985.

80040 44 85 354 462 82 665 791 96 961 91
81111 75 306 655 874 960 82020 437 587 760 96
83180 302 413 622 84 705 837 915 84022 34 157
424 72 81 89 635 98 748 960 85146 52 68 433 521
96 664 735 99 820 81 996 36011 92 136 310 43
808 969 87207 309 443 65 559 717 94 855 74
937 93 89081 87 103 225 489 906 39 89019 208
330 517 19 668 888 962 90045 400 79 824 946
91013 276 349 97 415 67 71 74 534 976 92068
100 88 225 41 363 413 30 64 618 93007 57 141
215 359 82 416 502 17 605 709 820 49 954 94112
40 396 508 23 607 42 744 94 833 95458 97 576
77 638 73 829 32 96000 08 125 225 28 42 307 421
63 601 2 916 97072 277 423 865 908 25 98120
222 85 314 480 654 896 931 98 99011 102 9 209
18 69 17 83 394 600 87 715 880 96 967.

100142 205 305 22 70 486 871 97 911 66 90
101302 97 411 51 570 600 814 990 102407 641
744 69 842 997 103002 336 441 60 636 728 104024
38 105 14 940 503 77 94 98 619 105068 385 432
720 87 865 940 67 106184 273 308 31 426 67 614
708 987 107122 62 262 327 82 616 839 954 80
108004 412 620 836 48 988 109119 33 372 607 766
900 966.

110007 65 88 141 63 70 270 745 870 92 111098
148 73 214 329 518 19 616 30 739 885 997 112111
96 213 93 436 616 73 74 762 113036 227 321 30
414 699 848 114014 27 50 238 75 83 323 520 882
37 904 30 115052 54 55 110 266 635 72 743 809
961 116160 400 90 546 828 117054 123 429 95
512 616 31 76 118004 6 125 32 577 958 119001
67 91 274 327 50 444 598 641 783 97 884.

120120 414 33 558 804 121018 60 120 42 75
229 80 451 560 84 647 57 765 85 91 800 49 908
122002 51 368 89 431 42 861 90 917 123126 52
93 218 80 420 781 53 837 954 124120 63 259 84
534 35 659 91 907 87 125019 255 307 594 627 874
921 67 73 80 126259 70 465 593 701 77 127010
415 84 587 794 861 937 43 128104 23 222 471 552
73 641 43 80 832 905 33 129170 203 17 312 543
82 714 93 848 946 77.

130209 301 70 492 553 665 752 924 43 131102
11 429 77 562 626 34 806 132093 123 209 64 356
639 68 709 94 813 133011 91 369 625 84 890 957
94 134039 44 226 474 577 617 26 817 56 69 916
135102 327 446 79 555 657 64 771 818 47 993
136093 152 65 298 341 541 753 95 945 62 137140
76 88 418 520 79 625 10 80 79 729 98 948 56
64 138065 253 448 56 509 6 614 725 39 848 980
139009 71 154 206 429 52 81 613 45 728 860
901 94.

140003 95 119 278 394 495 782 884 950 141350
760 92 839 76 925 78 142110 44 76 259 395 494
95 604 5 726 863 994 143158 65 464 86 506 11
37 685 852 144043 124 235 43 413 501 862 907
52 5 145163 381 422 30 533 95 606 741 146076
137 302 99 474 632 753 822 88 147273 673 781
98 811 17 987 148007 24 130 277 437 571 92 648
89 99 880 054 149014 59 131 402 44 610 767

150072 116 51 209 21 51 329 406 87 561 609
812 46 151061 174 445 735 58 937 97 152161 234
452 534 70 95 957 60 93 153001 119 53 219 306
429 31 7 517 618 56 818 154358 577 714 826
155327 512 645 64 714 19 884 156142 248 49 56
92 360 68 918 441 82 92 576 655 95 836 78 902
157400 7 73 908 58 158020 103 255 363 8 90 446
593 637 61 793 866 82 159057 236 608 39 729 36
834 914 82.

160011 267 370 449 95 8 667 86 868 79 933
91 161019 208 43 352 66 98 555 83 723 54 976
162112 389 412 523 684 749 800 163051 64 295
326 786 820 45 904 8 164215 301 7 55 486 507
621 55 892 165231 42 409 28 603 771 929 82
166062 190 229 301 433 528 627 39 732 812 998
167023 336 551 73 861 929 98 168014 165 76 361
79 412 696 908 169074 144 200 98 581 942
170038 116 231 595 636 814 23 71 936 8 79
171012 156 68 411 71 91 577 693 735 854 172003
45 77 287 461 634 756 977 79 173015 192 248
80 8 552 683 783 800 52 93 174035 96 220 39
355 9 401 804 34 950 84 175029 43 197 308 481
525 655 758 874 176242 484 527 623 881 177134
330 402 565 636 915 178025 75 204 70 555 787
850 179115 119 438 624 816 36 62 5 959.

180133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076
331 74 497 623 62 715 927 182004 250 497 506
694 719 35 876 955 183079 124 314 410 605 46
932 184196 285 319 458 68 674 703 946 75 185073
5 214 89 449 53 77 946 48 186039 48 210 80 396
489 98 516 85 702 53 829 931 96 187077 267 85
326 448 562 712 32 845 188456 95 760 76 828
971 189069 99 239 489 94 7 666 714 56 909.
190085 519 849 191120 29 42 76 92 420 513
25 668 89 881 933 192045 52 93 131 42 88 204
305 495 570 89 722 48 98 193040 6 685 713 61
690 194019 292 349 438 671 714 17 854 920 992.

190133 316 318 542 82 750 866 971 95 181076

„Brylantowa” transakcja w bramie na ul. Nowomiejskiej

Ryszard Warecki, z zawodu „farmazon”, t. j. trudniący się oszukiwaniem, sprzedając fałszywe kosztowności na ulicy, podając je za prawdziwe — został wczoraj zatrzymany w niepowieszonych okolicznościach.

Warecki — wzbudzający swym wyglądem duże zaufanie — podszedł na ulicy Nowomiejskiej do Anzelm M., kupca, zamieszkałego przy ul. Piotrkowskiej 17, i zaproponował mu pierścień złoty z dużym brylantem za „jedne” 150 złotych. Farmazon podawał, że ma pilne wydatki i gotów jest zbyć pierścień za tak niską cenę, choć wartość jego jest trzykrotnie większa.

Za sto złotych Anzelm M. pierścień kupił. W domu żona otworzyła mu oczy na charakter transakcji, jakiej dokonał. Poszkodowany pobiegł czempredzie na ul. Nowomiejską i ku swej radości oszusta spotkał. Najbliższy posterunkowy doprowadził Wareckiego do komisariatu.

Nie trzeba kupować kosztowności na ulicy, choćby nie wiem jak były tanie i piękne.

Straszną zbrodnię lekarza Zabił dwóch lekarzy, zranił ciężko trzeciego i popełnił samobójstwo!

Pisma amerykańskie donoszą o niezwykłej zbrodni, dokonanej przez lekarza, dr. Kuzniecowa, emigranta rosyjskiego, który w przystępie szału zamordował dwóch lekarzy, trzeciego zranił i popełnił samobójstwo.

Dr. Kuzniecowa pracował w znanym w Nowym Jorku „ośrodku medycznym” mieszczącym się przy ulicy 168 w pobliżu Broadwayu i tam też rozegrała się ta straszną tragedię. Dr. Kuzniecowa pracował w „ośrodku” od czterech lat w charakterze lekarza-dentysty. Jego bezpośrednim zwierzchnikiem był dr. Roy.

Krytycznego dnia między dr. Kuzniecowa a jednym z urzędników administracyjnych wynikła sprzeczka, podczas której dr. Kuzniecowa chwycił urzędnika za kark, chcąc go wyrzucić.

Dr. Roy uznał tego rodzaju postępo-

wanie za niedopuszczalne i z miejsca zwolnił dr. Kuzniecowa z pracy.

Wydany lekarz podporządkował się temu zarządzeniu.

Wszystko działo się w godzinach rannych.

Po południu Kuzniecowa zgłosił się do swego zwierzchnika. Ponieważ dr. Roy był zajęty, interesant usiadł w poczekalni. Ci, którzy go tam widzieli, twierdzą, że nie zdradzał najmniejszego zdenerwowania. Rozmowa z dr. Roy w jego gabinecie trwała kwadrans, gdy nagle rozległy się strzały.

Dr. Roy bezwładnie osunął się na podłogę i mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej wyzionął po godzinie ducha. Tymczasem dr. Kuzniecowa rzuciwszy na stół jakąś kartkę, wskoczył do windy i

wjechał na ósme piętro. Tam skierował się do gabinetu prześwietlań promieniami Roentgena, gdzie przebywali podówczas dwaj lekarze — dr. Weeber i dr. Crawford. Znowu rozległy się strzały. Dr. Weeber padł od razu trupem, dr. Crawford zaś został ciężko ranny. Po tych straszliwych wyczynach, szalenie z dymiącym rewolwerem w dłoni zamknął się w gabinecie, w którym stale pracował, i tam odebrał sobie życie.

Kartka, pozostawiona na biurku dr. Roya, zaadresowana była do prokuratora. Jaka jest jej treść — niewiadomo. Władze trzymają o sprawie w tajemnicy. Wynika jednak z tego, że Kuzniecowa przybył już po południu z zamiarem dokonania zbrodni.

Świadkowie, znający dr. Kuzniecowa, stwierdzają, że był to człowiek spokojny i pracowity. Przed czterema laty Kuzniecowa rozwiódł się ze swą żoną, która mieszka obecnie w Rosji. (lu)

Co się dzieje w Trzeciej Rzeszy Nowy regulamin dla obozów koncentracyjnych. — Nielegalne dzienniki socjalistyczne. — Historia Gustawa Schmidta

Beilin, w styczniu.

Przed kilku dniami inspektor obozów koncentracyjnych na obszarze całej Rzeszy, von Eicke, opracował dla tych obozów nowy regulamin, który został już zatwierdzony przez ministra spraw wewnętrznych Rzeszy i wprowadzony w życie. Tekst regulaminu ogłoszony został w dzienniku urzędowym ministerstwa spraw wewnętrznych i stanowi niezwykle dokument, który nawet u ludzi, mających spójne sytuację wewnętrzną i stosunki panujące w Niemczech, może naładować barwach i przywykłych nie dziwić się już niczemu, musi wywołać uczucie zgrozy.

Przytoczę kilka paragrafów tego regulaminu w dosłownym tłumaczeniu:

„Art. 8. Zostaje ukarany 14-tu dniami surowego aresztu oraz 25 kłami na początku i końcu tego aresztu, kto w listach lub innych oświadczeniach pozwała sobie na uszczypliwe uwagi o władzach państwa - socjalistycznych, o władzach i urządzeniach, kto podnosi zastrzeżenia do wodzów marksistowskich i liberalnych partii albo też innych partii listopadowych, kto w listach udziela wiadomości o wypadkach w obozie koncentracyjnym, albo w listach zapewnia o swej niewinności i w ten sposób wnosi niepokój do życia publicznego.

Art. 11. Kto w obozie, przy pracy, w ustępach lub gdziekolwiek politycznie, wygłasza mowę, tworzy kłótnie, podburzania, kto zbiera prawdziwe lub nieprawdziwe wiadomości o obozie koncentracyjnym dla celów wrożej propagandy — ten wedle rewolucyjnego prawa zostaje, jako buntownik powieszony.

Art. 12. Kto czynnie atakuje członka S. S., odmawia swej pracy, opuszcza swą robotę lub podczas roboty podburza innych lub wygłasza mowę, ten zostaje zastrzelony na miejscu lub powieszony później.

Jako kary przejściowe w obozie stosowane będą: wojskowe ćwiczenia karne, kije, skasowanie korespondencji, przesłanie, pozbawienie jada, twarde łóżko, przyzwanie do słupka. Wszelkie zastosowanie w obozie kary, przedłuża pobyt w obozie o 4 do 8 tygodni najmniej.

Dokument ten przejdzie niewątpliwie do historii.

Aby go odpowiednio zilustrować, sięgnijmy obecnie do tajnej prasy socjalistycznej, wychodzącej w Niemczech. Nie wszystkim wiadomo, że w Niemczech wychodzi kilkanaście nielegalnych pism socjalistycznych, kolportowanych w dzielnicach robotniczych. Otrzymywanie takiego pisma połączone jest z niebezpieczeństwem życia. Przypadek

chciał jednak, że udało mi się jeden egzemplarz przeczytać. Egzemplarz ten zawierał statystykę skazanych i zamordowanych w Trzeciej Rzeszy. Ponieważ podane były dokładne nazwiska i adresy, trudno wątpić o prawdziwości tych cyfr. A więc w ciągu panowania reżymu narodowo - socjalistycznego skazano w procesach politycznych 20,883 osoby, łącznie na 39,000 lat więzienia. Trzymano w obozach koncentracyjnych skazanych łącznie na 100,000 lat izolacji. Rozstrzelanych i ściganych toporem było 4,870 osób, w „celach śmierci” śledzi obecnie 17 osób, ułaskawionych przez zamlane kary na dożywotnie więzienie jest 33.

Nowe prawodawstwo niemieckie i reformy, ogarniające całe życie, naturalną siłą rzeczy muszą wywoływać bardzo ciekawe rezultaty. Oto fakt autentyczny, opisany z oburzeniem na łamach „Angriffu”.

Bezrobotny Gustaw Schmidt otrzymywał regularnie zasiłek. Zapomoga ta była jednak niewystarczająca, wobec czego Schmidt pokrywemu zarabiał jeszcze parę groszy odnoszeniem paczek. Przed miesiącem wszakże postanowiono, iż wszyscy bezrobotni, korzystający z zasiłków, muszą odpracowywać je na robotach miejskich, przy oczyszczaniu miasta i t. d. Wezwano również Gustawa Schmidta. Po dwóch dniach takiej pracy Schmidt uważał, że ma jej dosyć, tembardziej, że stracił przez to możliwość dodatkowego zarobku. Postanowił więc, podobnie jak to uczyniło wielu innych, oświadczyć, iż jest chory. — Myślał długo nad tem, jaka sobie wy-

brać chorobę, aż zdecydował się zakomunikować, że cierpi na epilepsję.

Istotnie zwolniono go na pewien czas z przymusowej pracy i zakomunikowano mu, że wydadzą w jego sprawie decyzję. Po tygodniu otrzymał on wezwanie z „Instytutu uzdrowienia rasy germańskiej”. Lekarz, który go przyjął, zadał mu szereg pytań, na które Schmidt skwapliwie odpowiadał potakując, obawiając się, by go znów nie zmuszono do pracy. Następnego dnia otrzymał on pismo, treści następującej:

„Biorąc pod uwagę pański młody wiek (30 lat), a także nowa ustawa o uzdrowieniu rasy germańskiej, pan, jako cierpiący na epilepsję będzie poddany sterylizacji, aby zapobiec płodzeniu przez pana nowych epileptyków”.

Łatwo wyobrazić sobie przerażenie Gustawa Schmidta. Nie pozostawało mu nic innego, jak uciec zagranicę. Gdy był już w bezpiecznym miejscu, przesłał list, wyjaśniający całą sprawę do „Instytutu”. I oto „Angriff” z oburzeniem piętnuje ten fakt, komunikując, iż Gustaw Schmidt włączony został na listę poszukiwanych przestępców.

Tak oto toczy się życie w Trzeciej Rzeszy, przy panowaniu reżymu, który zapowiada, iż przetrwa tysiąc lat. Narazie sytuacja gospodarcza pogarsza się z każdym niemal dniem. I nie trzeba być pesymistą lub wrogiem reżymu, by wyrobić sobie odpowiednie pojęcie o stanie faktycznym, gdy się ogląda „ogonki” przed sklepami spożywczymi i słyszy, aczkolwiek bardzo ostrożne, rozmowy, prowadzone w tych „ogonkach”.

A. P.

O „aryjskie” pochodzenie babki

Zarząd miejski jest zasypywany prośbami o zaświadczenia

Do archiwum miejskiego w Łodzi coraz częściej napływają prośby obywateli niemieckich, posiadających przodków w Łodzi o zaświadczenia pochodzenia „aryjskiego”. Dawniej podani takich, nadsyłanych z III Rzeszy było bardzo dużo, później nastąpiła przerwa. Ostatnio znów ruch się wzmożył.

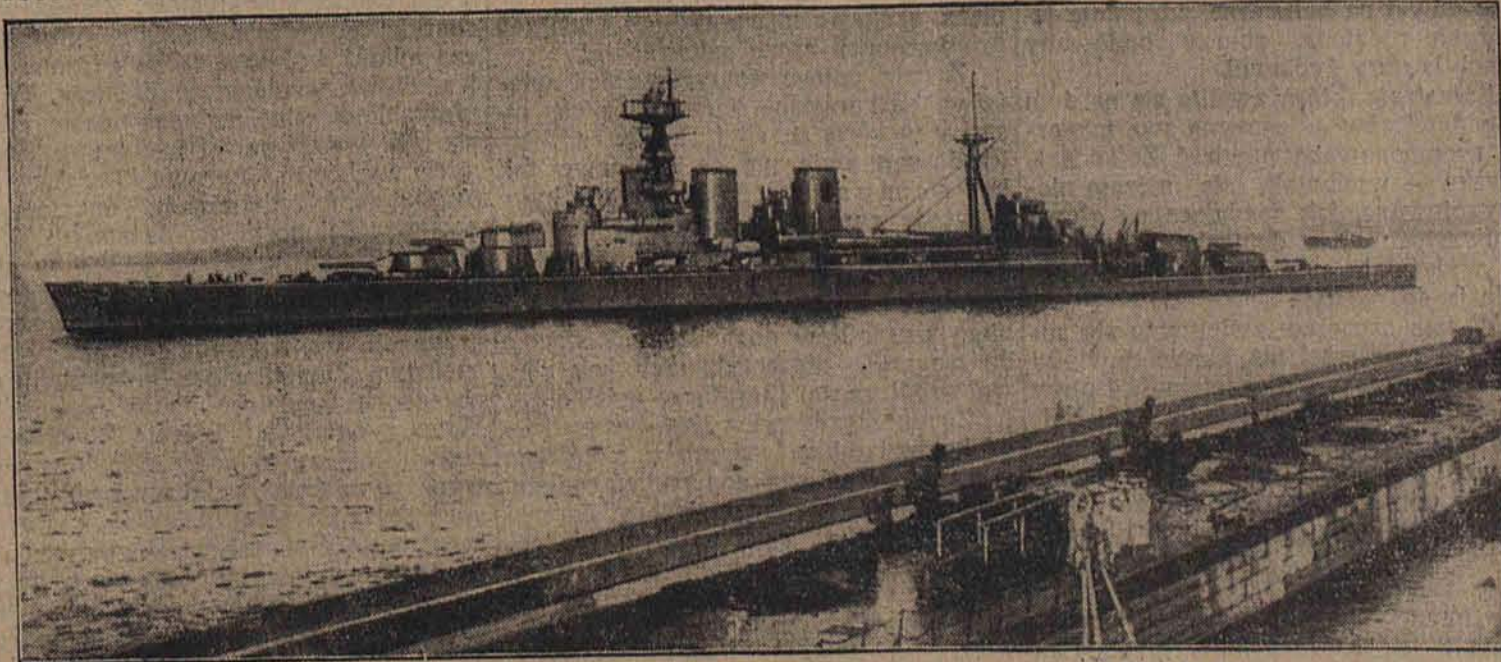
Jako szczegół niezmiennie charakterystyczny, podkreślić należy, że z prośbami świadectwa „aryjskiego” pochodzenia zwracają się wyłącznie Niemcy rdzenni, o nazwiskach, które nie powinny nasuwać żadnych wątpliwości, ludzie na stanowiskach, znani z działalności religijnej w ramach kościoła luterńskiego.

Prośby mają przeważnie takie brzmienie:

„Uprzejmie prosimy o wydanie zaświadczenia, że rodzina moja Y. X., zamieszkała w r. 1834 we wsi Wólka pod Łodzią była pochodzenia „aryjskiego”. Zaświadczenie takie jest potrzebne celem uzyskania od władz świadectwa „aryjskości”. Następuje podpis.

PARCELE BUDOWLANE

przy ul. Krzemienieckiej i Retkińskiej do sprzedania. Zgłoszenia: Piotrkowska 40. Zarząd spadkobierców I. K. Poznańskiego, w dni powszednie od 10-12 i od 4 do 6 popołudniu.

Największy pancernik świata, angielski „Hood”, stacjonuje w pobliżu Malty.

Kultura i sztuka

NAGRODY LITERACKIE W PALESTYNIE.

Instytut im. Ch. N. Bialika, powołany do życia na początku 1935 roku przez Agencję Żydowską, celem uwiecznienia pamięci wielkiego hebrajskiego poety narodowego, dokonał pierwszego podziału nagród za twórczość literacką i naukową w języku hebrajskim w latach 1933-1935. Uroczystość wręczenia nagród laureatom odbyła się w niedzielę, dnia 5-go stycznia, czyli dnia 10-go miesiąca żydowskiego Tebeth, w którym, jako w dniu urodzin poety przyznawane być mają, w myśl statutu Instytutu, wspomniane nagrody za twórczość hebrajską.

Jury, w którego skład wchodził m. in. prof. uniwersytetu hebrajskiego, dr. Józef Klausner, prof. Nahum Sloush, krytyk hebrajski S. Cernach, prof. Leon Roth i I. Wilkafsky, przyznało nagrody m. in. następującym pisarzom i uczynom:

w dziale literatury pięknej — I-szą nagrodę w kwocie 200 funtów — Zalmanowi Szneorowi za zbiór poematów p. t. „Pirkei Jaar” (Poematy leśne); II-gą nagrodę w kwocie 100 funtów — Awigdorowi Hamelrę za tom wierszy oraz Jakóbowi Burlę za tom nowel;

za twórczość naukową — I-szą nagrodę w kwocie 200 funtów — prof. Izraelowi Dawidsonowi z Seminarjum Teologicznego w New-Yorku za wydanie naukowe zbioru hebrajskiej poezji średniowiecznej, II-gą nagrodę w kwocie 100 funtów — Michałowi Assaf za dzieło o historii Arabów w Palestynie i p. Bar-Deroma za studium geograficzno-topograficzne p. t. „Hanegeu” (południowa część Palestyny).

WŁOSKIE MIASTO FILMOWE.

Jak już donosiliśmy, Mussolini zatwierdził projekt przedstawiony mu przez przemysłowca posła Roncoroniego w sprawie stworzenia „Hollywood włoskiego”, wielkiego kompleksu budynków i wytwórni filmowych, które powstać mają w okolicy Rzymu, na Via Tuscolana. Przewidywane jest wybudowanie 9 wielkich atelier, wyposażonych w najbardziej nowoczesne aparaty dźwiękowe, zakładów pomocniczych, laboratoriów oraz centrali elektrycznej o sile 32.000 HP.

Ateliers, gmachy reprezentacyjne, domy mieszkalne, park, które stanowią będą przyszłe „Miało Filmowe” Italii, zajmą przestrzeń 600 tysięcy metrów kwadratowych. Inauguracja tego wielkiego kompleksu budynków i zakładów, wyznaczona została przez szefa rządu włoskiego na dzień 21 kwietnia 1937 roku, w którym to dniu Włochy obchodzą święto „Narodzin Rzymu”.

Wręczenie nagrody literackiej tegorocznej laureatce p. Zofji Nałkowskiej

Wczoraj o godz. 12-ej odbyło się w ministerstwie oświaty uroczyste wręczenie nagrody literackiej ministra wyznaczonej religijnych i oświecenia publicznego na r. 1935 w wysokości 5 tys. zł. laureatce p. Zofji Nałkowskiej.

W uroczystości wzięli udział: minister wyznaczonej religijnych i oświecenia publicznego prof. dr. Wojciech Świątosławski, wiceminister ks. dr. Bronisław Zongolowicz, wiceminister prof. Konstanty Chyliński i członkowie sądu konkursowego prof. dr. Józef Ujejski, naczelnik wydziału sztuki dr. Władysław Zawistowski i dr. Tadeusz Boy-Zeleński oraz dyrektor biura personalnego w ministerstwie oświaty dr. Zygmunt Kwiatkowski i radca Michał Rusinek.

Kronika filmowa

„Dobra ziemia”, słynna powieść Pearl Buck, będzie sfilmowana przez wytwórnię „M.G.M.”. Nazwiska personelu artystycznego są bardzo obiecujące. Reżyseruje Victor Fleming, twórca „Niepotrzebnego człowieka”, za stronę operatorską jest odpowiedzialny słynny Karol Freund, który nakręcił wielkie filmy Murnau’a, a w rolach głównych ukażą się: Paul Muni i Luiza Rainer.

Gitta Alpar, słynna śpiewaczka i gwiazda rewiowa, nakręca w Londynie swój pierwszy film angielski: „Symfonia miłości”.

Ministerstwo oświaty dr. Zygmunt Kwiatkowski i radca Michał Rusinek.

Minister prof. Świątosławski, wręczając nagrodę laureatce, wygłosił następujące przemówienie:

„Czcigodna Pani, wręczając nagrodę literacką, przyznając Wielce Szanownej Pani na wniosek sądu konkursowego, składam Jej serdeczne powinszowanie wraz ze słowami najwyższego uznania za całokształt Jej działalności literackiej ze szczególnym uwzględnieniem prac ostatnich w zakresie powieści i dramatu. Chciałbym ponadto powiedzieć słów parę jako zwykły czytelnik, który przeżył niejedną piękną chwilę dzięki Pani twórczości, mieniącej się tylu barwami i wyczarowującej życie w tak różnorodnych jego postaciach.

W swej artystycznej działalności pisarskiej zastosowała Pani własne metody, oparte na drobniawej i precyzyjnej analizie duszy ludzkiej. Oparła się też Pani na szlachetnym stosunku do człowieka, zgłębiając tajemnicę umysłu i uczuć ludzkich, brała Pani wzory z własnych przeżyć duchowych i własnego rozumu. Z analizy indywidualności ludzkiej czerpie Pani tematy swojej twórczości, rzucając jednocześnie społeczeństwu zagadnienia ogólne, dotyczące życia zbiorowości ludzkiej.

Sprawa mi też szczególną radość, że wręcam nagrodę kobiecie, która zajęła tak wybitne stanowisko wśród pisarzy współczesnych. Pomnażaj Pani długi szereg nazwisk, wpisanych zaszczytnie do historii literatury polskiej, przyczyniając się jednocześnie do rozwoju ogólnoludzkiej kultury”.

Walter Reisch, wybitny scenarzysta i realizator „Epizodu”, kręci według własnego tekstu film p. t. „Sylwetki”. Są to dzieje pewnej trupy tanecznej na tournée, a problemem naczelnym rozdźwięk wielkiej artystki między przywiązaniem do klasycznej sztuki tanecznej a koniecznościami życia. Odważny reżyser obsadza ten film zupełnie nowymi gwiazdami.

Mae West, słynna gwiazda o kształtach więcej, niż rubensowskich gra rolę tytułową w filmie „Lu z Klondyke”, do którego sama napisała scenariusz.

TEATR

MUZYKA / SZUKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w sobotę, o godz. 4-ej po poł. wciąż jeszcze atrakcyjna satyryczna „Szkoła Podatników”. — Ceny niższe.

Dziś, w sobotę i w niedzielę o godz. 8.30 wieczorem oklaskiwana gorąco przez rozradowaną publiczność karnawałowa farsa Bradella „Chcę właśnie ciebie”.

W niedzielę o godz. 4-ej po poł. oraz w poniedziałek i we wtorek o godz. 7.30 wieczorem „Przedwzrost”. Będą to już ostatnie powtórzenia tego powodzeniowego widowiska. — Ceny niższe.

BAJKA DLA DZIECI W TEATRZE MIEJSKIM.

Uroczą bajkę dla dzieci „Ala i Janek w krainie czarów”, grana będzie jeszcze tylko w niedzielę o godz. 12-ej w poł., potem zejdzie ona bezpowrotnie z afisza. — Które z grzecznych dzieci nie widziało jej jeszcze niech więc poprosi swoich rodziców, żeby zabrali je na to piękne, barwne widowisko. — Ceny niższe.

ŁÓDZKIE TEATRY POPULARNE (Ogrodowa 18).

W sobotę, dnia 11-go b. m., o godz. 8.15 wieczorem po raz ostatni komedia w 3-ach aktach St. Kiedrzyńskiego p. t. „Oczy Księżniczki Fathmy”.

W niedzielę, dnia 12-go b. m. o godz. 4.15 po poł. i 8.15 wiecz. dwa przedstawienia programu złożonego z 3-ech arcywesołych jednoaktówek p. t. „Marcowy kawaler”, „Fryzjerzy w zalotach” i „Czyje dziecko”.

SALA GEYERA — Piotrkowska 295. W niedzielę, dnia 12-go b. m. o godz. 4.15 po poł. i 8.15 wiecz. dwa przedstawienia programu złożonego z 3-ech jednoaktówek p. t. „Oświadczyń”, „Inteligent” i „Mał w opałach”.

DOM LUDOWY — Rzgowska 84. W niedzielę, dnia 12-go b. m. o godz. 4.15 po poł. i 8.15 wiecz. dwa przedstawienia przebojowej rewi w 2-ach częściach, 16-tu obrazach p. t. „Chojny szaleje”.

TEATR ROZMAITOŚCI.

Dziś, w sobotę, o godz. 4-ej po poł. i 9-ej wiecz. grane będzie widowisko palestyńskie w języku żydowskim p. n. „Tel-Awiw”.

Jutro, w niedzielę o godz. 12-ej w poł. pierwszy poranek — grane będzie „Tel-Awiw”.

WALERJA BARSOWA W FILHARMONII.

Znakomita ta śpiewaczka przyjeżdża do Łodzi tylko na jeden koncert, który odbędzie się w niedzielę, dnia 12-go stycznia, o godz. 8.30 wieczorem, przyczem akompanjować jej będzie jeden z profesorów muzyki w Sowiach W. Makarow. — Bilety na ten koncert już sprzedane kasa Filharmonii.

Z WYSTAWY POLSKIEGO ZW. ZAW. ŁÓDZKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW.

Zorganizowana przez Związek Plastyków duża zbiorowa wystawa cieszy się dużym powodzeniem wśród miłośników sztuki w Łodzi. Wystawa otwarta codziennie od godziny 10-ej rano do 8-ej wiecz.

Wejście dla dorosłych 50 groszy, dla uczniów — 25 groszy.

Całkowity dochód z wystawy przeznaczony jest na rzecz budowy Domu-Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

„Granica”

Nowa powieść Zofji Nałkowskiej

I znowu dzieje „niedobrej miłości”. Na małym wycinku życia jakiegoś bliżej nieokreślonego miasta prowincjonalnego pokazuje Nałkowska konflikt na tle miłości tragicznej, złej, a przecież nieskrystalizowanej w wyobraźni i światłości jej bohaterów.

W irracjonalnym narastaniu i rozwoju wzajemnego stosunku dwojga ludzi dochodzą oni do pewnej granicy, po której przekroczeniu już nic, tylko śmierć.

Poza tą symboliczną granicą znajduje się krzywdy osoby trzeciej, wplecionej w dantejskie koło niedobrej, odrażającej miłości. Ta miłość niedobra weźmie więc odwet na bohaterze, zdruzgotając jego życie rodzinne, zburzy budowany gmach kariery życiowej.

„Katastrofa, która zwała się na dom Ziembiewiczów — zaczyna swa misternie skomponowaną powieść Zofia Nałkowska — wydawała się niczem nieprzygotowana, jak spadająca na głowę z otwartego okna doniczka pelargonii. Nie wyjaśniała sytuacji, raczej zaciemniała ją do reszty”.

W tem szczerem zwierzeniu się autorki na pierwszej już kartce powieści wyraża się niezwykła rzetelność i prawdomówność wielkiego talentu Zofji Nałkowskiej. W obliczu pewnych zjawisk, których wyjaśnić i zrozumieć Nałkowska nie potrafi, sięga ona do dna duszy kobiecej i okazuje ją w całym obnażeniu bólu i rozterki, nie siląc się na umotywowanie realnych czynów, które spowodowały katastrofę. Błahie i napozór nieznaczające fakty urastają tu

do miary olbrzymich zagadnień, które tylko czujące serce kobiece potrafi oddać z niesłychaną wnikliwością i nabożeństwem.

Dlatego też czytelnik nie zagłębia się w labirynt prawdopodobieństwa faktów wmontowanych w budowę fabuły powieściowej, nie zastanawia się, czy istotnie Ziembiewicz zawiął porzucając Bogutównę i czy broń samobójcza, za którą chwycił była właściwym rozwiązaniem sprawy.

Niemą poprostu czasu na analizowanie miłości Elżbiety do Ziembiewicza, tej Elżbiety, która jako podłotek nie zwracała uwagi na swego przyszłego męża, szukając ujęcia tesknut i marzeń dziewczęcych raczej gdzieś indziej.

Z całą potęgą sugestywności, właściwą Nałkowskiej, wprowadza nas pisarka w sferę magii i czarów uczucia i każe nam uwierzyć, że jeśli nawet tak być nie musiałoby, to jednak tak było. A wtedy pozostaje po odrzuceniu werbalności i stron formalnych powieści dzieło jasne, zwarte, zalecające się imponującą ostrością stylu i wyczulowaniem szczegółów dochodzących wprost do maestrii, niespotykanych nigdzie we współczesnej literaturze polskiej.

Zenon Ziembiewicz tkwi w wszystkich korzeniach w środowisku, z którego wyszedł. Ten syn podupadłej rodziny ziemiańskiej, ratującej strzępy dawnej świetności na hrabiowskim rzadostwie jest doskonałym, pilnym uczniem i kończy szkołę w pobliskim miasteczku z odznaczeniem. Kocha się Ziembiewicz, jak tysiące innych chłopców,

pierwszą idealną miłością sztubacką w swej rówieśnicy, Elżbiecie.

Elżbieta niewiele uwagi zwraca na zapalę towarzysza zabaw dziecięcych, bo imponuje jej znacznie bardziej miasteczkowy pozeracz serc, podstarzały rotmistrz stacjonowanego tam pułku. — Ziembiewicz wyjeżdża na studia do Paryża i na wakacjach w domu rodzicielskim poznaje Bogutównę, typową „ubogą panią” — rezydentkę, córkę kucharki. Od takich pańienek roją się dwory, pałace i dworki szlacheckie w całej Polsce. Sytuacja prosta, nieskomplikowana, wyraźna. Nie potrzeba tu wielkiej przenikliwości, by domyśleć się, że między dwojgiem młodych wywiąże się romans, zakończony, jak zwykle w takich wypadkach, krową i sznurem koralu.

Po ukończeniu studiów, Ziembiewicz spotyka powtórnie Elżbietę. Młodzieńcza miłość wybuchła ze zwiększoną siłą i zdobywa wzajemność Elżbiety. W opłotkach prowincjonalnego miasta, gdzie nie wylata ponad poziom regionalnych wydarzeń, sprawa kończy się przykładem, dobrane, opartem na wzajemności uczuć małżeństwem.

Ale Ziembiewicz nie będzie w stanie przekroczyć krzywdy uczynionej Bogutównie. Stosunek z dziewczyną przypadkowy, trwający podczas narzeczeństwa Ziembiewicza pozostawił na porzuconej kochance piętno niezatarte. Wraz z operacją, której Bogutówna poddaje się za namową Ziembiewicza, wyolbrzymia się w jej wyobraźni prawo nabyte do ojca dziecka, które na świat przysięść nie mogło. Bogutówna nie pogodzi się ze swym losem, nie wytrzyma w jarzmie pracy codziennej, nie znieśnie tego, że musiała Ziembiewicza oddać innej, z którą tamten ma dziecko.

Skrzywdzony człowiek woła w niej głośno o swe prawa i doprowadza ją do granic obłędu.

Wiedzioną przemożnym nakazem wewnętrznym, wdiera się do gabinetu Ziembiewicza, stojącego już na szczycie kariery (prezydent miasta) i oblewa mu twarz wtriolejem. Oślepi Ziembiewicza, który przecież — nawiasem mówiąc — wraz z żoną opiekował się nieszczęśliwą dziewczyną, dochodzi do przekonania, że życie nie ma dla niego żadnej wartości.

Granica została przekroczona. Celny strzał kładzie wszystkiemu kres.

Powieść Nałkowskiej toczy się niejako na dwóch kondygnacjach.

Sród mroku, który jest „czemś spod podłogi, jak suteryny, baraki, szpitale, domy noclegowe, przytulki, zakłady poprawcze, w których zamknięta się ludź za karę, że się włóczyła, że żebrza, że są bezrobotni, że są głodni”. Ten świat, to świat Bogutówny, jej matki, stróża Ignacego, Jasi, Borbockiego — jednym słowem ludzi spod podłogi.

Nieco wyżej sufit — wiecznie zakopany i wilgotny — sufit — granica, poza którą znajduje się mieszkankie kamieniczki — świat, w którym wyrosła Elżbieta, pani Cecylja, Karol, Ziembiewicz, świat miłości legalnej, płożący dzieci dla przyszłej kariery, podbojów, doznań i wyżycia się. Ten świat, pokazywany w mistrzowskim skrócie przekroju małego miasteczka, trzeszczy, zło-rzeczy i kureczowo trzyma się swego stanu posiadania.

Na granicy tych dwóch światów jest śmierć i koniec niedobrej miłości.

A. N.

Kalendarzyk sportowy

Kalendarzyk sportowy na dzień dzisiejszy i jutrzejszy przedstawia się w Łodzi następująco:

SOBOTA.
Szermierka. W sali KS. Tramwajarzy przy ul. Szermierka. Mecz szermierczy o mistrz. drużynowe Polityny. KS. — Tramwajarze.

NIEDZIELA.
Boks. W sali Filharmonii przy ulicy Narutowicza 20 o godz. 16-ej towarzyski mecz bokserski Hakoah Fort Bema (Warszawa).

Gry sportowe. W salach YMCA, przy ulicy dr. Sterlinga 24 i Zagajnikowej 54 mecze o mistrzostwo kl. B. w siatkówkę i koszykówkę oraz mecze o puchar zimowy PZGS.

Jubileusz 10-cio lecia ŁOZB.

W dniu 16 lutego obchodzi jubileusz 10-lecia zarząd ŁOZB. W programie przewidziany jest międzymiastowy mecz bokserski Łódź — Poznań, msza w kościele św. Krzyża, złożenie wieńców na grobach byłych prezesów s. p. Landeckiego i Kannenberga, rozdanie pamiątkowych dyplomów itd.

Ostateczna decyzja odnośnie jubileuszu zapadnie na najbliższym posiedzeniu.

W związku z pracami przygotowawczymi do organizacji mistrzostw bokserskich Polski w Łodzi, dowiadujemy się, że sprawa przyjęcia pomysłu obrót. Mistrzostwa odbyć się ma ostatecznie w wielkiej hali Ośrodka W. F. w Parku Poniatowskiego, która będzie mogła pomieścić do 2 tysięcy widzów.

W dniu 2 lutego projektuje ŁOZB zorganizowanie meczu bokserskiego reprezentacji Łodzi z reprezentacją Sztutgardu.

Stuttgart posiada w swym składzie kilku czołowych pięściarzy niemieckich, tak że w ramach meczu odbyłoby się kilka sensacyjnych walk.

Nowiny lokalne

Przyjazd trenera kolarskiego p. Wisniewskiego z Warszawy, wobec rozpoczęcia przez kolarzy łódzkich zaprawy kondycyjnej w Y. M. C. A. — przeszedł był chwilowo aktualny.

Ciepłe pogody skomplikowały sprawę rozkrywania hokejowych o puchar dyrektora P. U. W. F. oraz mistrzostw okręgowych.

Zdaje się nie ulegać kwestii, że tegoroczny sezon sportów zimowych będzie b. krótki, co się odbije w Łodzi ujemnie, przede wszystkim na rozwoju narciarstwa i łyżwiarstwa.

Królem jedynej hokejowej łódzkiej wyznaczony do reprezentacji hokejowej Polski na Igrzyskach w Garmisch-Partenkirchen, wyjeżdża z kraju wraz z resztą ekspedycji w dniu 17 bm.

W dniu 15 bm. rozpoczęło się w Łodzi obóz kondycyjny dla 28 czołowych pięściarzy łódzkich wyznaczonych przez kpt. zw. ŁOZP-u. Treningi kondycyjne — prowadzić ma znany lekkoatleta Radwański z AZS-u.

LTSG. wysłała na ogólnopolskie gimnastyczne zawody eliminacyjne do Warszawy paru swych najlepszych gimnastyków. Na podstawie tych zawodów ma być ustalona reprezentacja gimnastyczna Polski na Olimpiadę.

Czy tenisisci pojadą na Rivierę?

Sprawa wyjazdu Jędrzejowskiej i jeszcze dwóch czołowych naszych tenisistów na Rivierę nie jest jeszcze zdecydowana. Polski Związek Lawn. Tenisowy oczekuje obecnie odpowiedzi i podania warunków finansowych przez hotele w Cannes, Nicei, Monte-Carlo i Beaulieu, które organizują w okresie od połowy lutego do połowy marca międzynarodowe turnieje tenisowe.

Wyjazd Jędrzejowskiej na tenisowe mistrzostwa Niemiec, w hali krytej w dn. 20—26 bm. nastąpi w końcu przyszłego tygodnia.

Lekkoatletyczne mistrzostwa Polski

Zimowe lekkoatletyczne mistrzostwa Polski odbędą się w dniach 22—23 lutego w krytej hali w Przemyśle.

Doroczne walne zgromadzenie Polskiego Związku Lekkoatletycznego wyznaczone zostało na 29 lutego i 1. marca.

GRAND KINO
PETER IBBETSON
GARY COOPER
ANN HARDING

NADPROGRAM: dodatek kolorowy. Fleischera
D. t. „DZIECI W BUCIE” 80 gr.
Poranki od

Odstępne za posadę dozorcę

Ukaranie właściciela domu za przywłaszczenie kaucji

System pobierania przez gospodarzy domów, zwłaszcza mniejszych, kaucji od obejmujących pracę dozorców stał się ostatnio nagminny. W większych domach ustępujący dozorca nieraz ze swej strony pobiera b. wysokie odstępnę za zwolnienie stanowiska. Często są wypadki, że w tych transakcjach uczestniczy również właściciel domu. Kilka spraw na tem tle rozpatrywał w ostatnich miesiącach sąd okręgowy.

Wczoraj w inspektoracie pracy odbyła się rozprawa karna przeciwko właścicielowi domu, który nie chciał zwrócić kaucji swemu ustępującemu dozorcę.

Feliks Buchner, właściciel nieruchomości przy ul. Czackiego, przyjął od dozorcę Jana Chinowskiego tysiąc złotych tytułem kaucji, pieniądze te wydał, a po ustąpieniu Chinowskiego z pracy, odmówił mu wydania kaucji.

Referat karny obłożył Buchnera grzywną w wysokości 300 złotych i ukarał aresztem siedmiodniowym. Sprawa została ponadto przesłana do urzędu prokuratorskiego, który niewątpliwie wytoczy Buchnerowi śledztwo o przywłaszczenie.

Kongres pracowników umysłowych odbędzie się w Warszawie dn. 2 lutego

Na ostatnim wiecu pracowników samorządowych w Łodzi zapadła uchwała zwołania ogólnopolskiego kongresu pracowników samorządowych, celem podjęcia odpowiedniej akcji w sprawie projektu nowej pragmatyki służbowej.

Wczoraj organizację pracowników w Łodzi otrzymały decyzję zarządów głównych wszystkich związków pracowników samorządowych w Warszawie w sprawie zwołania ogólnopolskiego kongresu, który odbędzie się w Warszawie, w dniu 2 lutego r. b.

Kichanie usuwa ból głowy?

Ciekawy artykuł prof. Wagner-Jauregga

Głośny uczony, profesor uniwersytetu wiedeńskiego dr. Wagner - Jauregg zamieścił na łamach „Medizinische Wochenschrift” bardzo interesujący artykuł, w którym zastanawia się, dlaczego przy kichaniu ludzie mówią „na zdrowie”.

Dr. Wagner - Jauregg pisze, że już w czasach starożytnych uważano kichanie za pewien środek uzdrawiający, a ojciec medycyny, Hipokrates, posługiwał się nawet pewnymi środkami leczniczymi, wywołującymi kichanie, lecząc w ten sposób chorych.

Oczywiście, Hipokratesowi nie chodziło bynajmniej o samą czynność kichania. Uważał on jednak, że zapomocą kichania następuje pewne przeczyszczenie organizmu, podobnie jak przy wymiotach i innych funkcjach fizjologicznych.

Uczony wiedeński przypomina, że cesarz francuski Franciszek II zaczął zażywać tabakę, ponieważ cierpiał na

bóle głowy i lekarze twierdzili, że kichanie przyniesie mu ulgę. Od tej pory ludzie, idąc za przykładem cesarza zaczęli zażywać tabakę, po której zażyli kichano siarczysto.

W ostatnich dziesiętkach lat tabaka poszła w zapomnienie. Ale niektórzy lekarze po dzień dzisiejszy zapisują tabakę osobom, cierpiącym na silne bóle głowy. I skutki tego leczenia są bardzo często pomyślne.

Błędne jest mniemanie, jakoby nagłe kichnięcie u człowieka oznaczać miało zapowiedź klatru. Są ludzie, którzy ciesząc się zupełnym zdrowiem, mimo to kichają często w ciągu dnia. Medycyna dotąd nie wykryła przyczyny takiego kichania.

Jeśli więc życzymy dziś ludziom, którzy kichają — pomyślności i mówimy im „na zdrowie” — ma to związek bezpośredni, aczkolwiek o tem nie wiemy, z leczniczymi zaletami kichania. (r.)

Zginał wagon z karabinami

Taki „dziwny” wypadek zdarzył się we Francji

Sprawa zniknięcia wagonu załadowanego sprzętem wojennym na drodze pomiędzy miastem Clermont-Ferrand, w którym mieszczą się największe zakłady amunicyjne i fabryki broni we Francji a Tuluzą, o czem już donosiły depesze — jest przedmiotem wielkiego zainteresowania francuskiej opinii publicznej.

Naogół o tej sprawie było w pismach cicho. Jedne dzienniki podawały, że wagon „zabłądził” wskutek złego nastawienia zwrotnicy, inne, że kryje się za tym faktem jakaś ręka aferaistów, inne wreszcie — że wagon poprostu odbył „dziwną” podróż.

Faktem jest, że wagon, zawierający 3 tysiące karabinów, kilkadziesiąt karabinów maszynowych i kilkadziesiąt karabinów maszynowych zwykłych oraz małe armatki strzeleckie — znaleziony został na malej stacji niedaleko granicy hiszpańskiej.

Pociąg z dwoma wagonami broni przybył na stację w Tuluzie zgodnie z przeznaczeniem jeszcze 30 grudnia. Gdy 2 stycznia dopiero władze wojskowe przybyły na dworzec towarowy celem komisyjnego odebrania transportu — okazało się, że jeden z wagonów zniknął!

Przez trzy dni sprawa była tuszowana i nikt się o niej nie dowiedział. Wreszcie na dworcu w mieście Nouvelle

wagon znalazł się, jako włączony do pociągu, idącego ku granicy hiszpańskiej.

Latem donosiliśmy o równie tajemniczej zamianie wielkiego transportu karabinów i amunicji statku przybyłym z południowej Ameryki — na zwykły piasek i brukowce. Trzysta kilkadziesiąt skrzyń, które powinny zawierać amunicję, karabiny, część armat i t. d. — przeobraziły się w drodze przez ocean w piasek!

Potem głośna była sprawa wielkiego samochodu ciężarowego „odkrytego” u samych wrót Paryża, a załadowanego karabinami. I do tego transportu jakos nie chciał się przyznać. Teraz wreszcie ten zgubiony wagon, pełen karabinów....

We Francji jest wiele spraw niejasnych w tym okresie niepokoju wewnętrznych i naprężonych stosunków politycznych.

Dla kogo był przeznaczony ten wagon broni? Zarówno pisma lewicowe, jak prawicowe stawiają to pytanie retoryczne. „Ligi narodowe” widzą sprawców tej afery w t. zw. frontie ludowym. „Front ludowy” — wskazuje na „ligi”. Prawdę znają pewnie nieliczni wybrani, ale ta prawda na wierzch nie wyjdzie...

SOBOTA, dnia 11-go sierpnia.

6.30—6.33: Pieśń „Kiedy ranne wstają z rze. 6.33—6.34: Pobudka do gimnastyki. 6.34—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.50: Muzyka (płyty). W przerwie około godz. 7.20: Dziennik poranny. 7.50—7.55: Odczyt programu na dzień bieżący. 7.55—8.00: Parę informacji. 8.00—11.57: Przerwa. 11.57—12.03: Sygnał czasu z Warsz. Hejnał z Krakowa. 12.03—12.15: Dziennik pol. 12.15—13.00: Koncert orkiestry salowej pod dyr. Alberta Katza (z Wilna). 13.00—13.25: Muzyka popularna (płyty). 13.25—13.30: Chwilka gospodarstwa domowego. 13.30—14.25: „Operetka, film i rewia” (płyty). 14.25—14.30: Przegląd giełdowy łódzki. 14.30—15.00: Rytmy polskie w wykonaniu zespołu Niny Mańskiej. 15.00—15.15: „Z bohaterów dni” opowiadanie z nie drukowanej powieści Henryka Zwirowskiego. 15.15—15.20: Nasz handel morski. 15.20—15.30: Przegląd giełdowy warszawski. 15.30—16: Koncert Chóru Juranda. 16.00—16.15: Lekcja języka francuskiego — lektor Lucien Roquiny. 16.15—16.30: Utwory na cytę w wykonaniu Emilji Zielińskiej. 16.30—16.45: Skrzynka techniczna — red. Wacław Frenkiel. 16.45—17.00: Cała Polska śpiewa — audycję prowadzi profesor Bronisław Rutkowski. 17.00—17.15: „Z sekretów stolicy” — „Noc romantyczna” — reportaż wygłosi red. Stanisław Dzikowski. 17.15—17.45: Nowości z płyt. 17.45—17.50: „Świat naszych zwierząt” — „Piawka” — pogadanka, wygłosi prof. Stanisław Roszkowski. 17.50—18.00: „Nasze miasta i miasteczka” — „Horodno i Dawidgródek”, pogadanka — wygłosi Roman Horoszkiewicz. 18.00—18.30: „Wesoła audycja dla dzieci” (ze Lwowa). 18.30—18.40: „Życie miasta Łodzi” — odczyt p. t. „Łódź leżała nad Łódka”. 18.40—18.45: Pogadanka społeczna. 18.45—19.10: Fantazje operowe (płyty). 19.10—19.20: Zapowiedź programu na dzień następny. 19.20—19.35: Koncert reklamowy. 19.35—19.40: Łódzkie wiadomości sportowe. 19.40—19.50: Wiadomości sportowe ogólne. 19.50—20.10: Pogadanka aktualna. 20.00—20.45: „Goethe — natchnienie muzyków”, reportaż muzyczny w oprac. Celinę Nahlik (ze Lwowa). 20.45—20.55: Dziennik wieczorny. 20.55—21.00: Obrazki z Polski współczesnej. 21.00—21.30: Audycja dla Polaków z zagranicy. „Zima w Polsce”. 21.30—22.00: Humor regionalny. 22.00—23.00: „Klasyk, a jednak nowoczesność” — radjopowieści Wiktora Hrubego. Transmisja z Wiednia. 23.00—23.05: Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej. 23.05—24.00: Muzyka taneczna w wyk. Małej Orkiestry pod dyr. Z. Górzynskiego.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

Godz. 19.00 LENINGRAD: Koncert. symf. — BERLIN: Muzyka lekka. — 19.15 BUKAREST: Duety wokalne. — 19.30: HAMBURG: Koncert. Godz. 20.00 OSLO: Festival Sindinga. — 20.10 WIEDEN: Radjopowieści układu Hrubego. LIPSK: „Album dzwinkowe”. — FRANKFURT: „Biedny Jonathan”, op. Milloekera. Godz. 21.00 ANGLJA (Nat. Pr.): Koncert symf. 21.20 RYGA: Muzyka taneczna. — 21.30 ANGLJA (Reg. Pr.): Muzyka lekka. — 21.45 BUKAREST: Recital wiolonczelowy. — RADIO PARIS „Etienné Marcel” op. Saint-Saens. Godz. 22.00 BUDAPEST: Muzyka taneczna. — SZTOKHOLM: Muzyka tan. — 22.10 POSTE PARISIEN: Muzyka tan. — 22.15 BUKAREST: Muzyka lekka. — 22.20 WIEDEN: Polskie pieśni i arje. — 22.50 KOPENHAGA: Koncert. — ANGLJA (Reg. Pr.): Koncert symf. — PRAGA: Muzyka tan. — MONACHJUM: Koncert. — LIPSK: Koncert. Godz. 24.00 FRANKFURT: Koncert. — 0.15 RADIO PARIS: Muzyka lekka.

Z sądownictwa

P. Janusz Głowczewski mianowany dekretem P. Prezydenta Rzplitej Polskiej sędzią sądu okręgowego w Łodzi, objął urządowanie w IV wydziale karnym.

Sędzia okręgowy śledczy na pow. łęczycki p. Włodzimierz Przesmycki przeniesiony został na równorzędne stanowisko do okręgu sądu okręgowego w Pisku.

Obowiązki sędziego śledczego w Łęczycy w dniu 31 grudnia 1935 roku objął asesor sądowy p. Antoni Czerwinski, który jednocześnie pełni obowiązki w sądzie grodzkim w Łęczycy. Do sądu okręgowego w Łodzi przydzieleni zostali z sądu okręgowego w Warszawie asesorscy sadowi pp. Brunon-Edward Umgiel i Franciszek Krysiak, którzy obejmą urządowanie w sądzie grodzkim w Łodzi.

Biegłymi przy sądzie okręgowym w Łodzi mianowani zostali zarządzeniem prezesa sądu apelacyjnego w Warszawie p. Mieczysław Garztecki w zakresie stenografii, kaligrafii i grafologii oraz p. Ryszard Radwański w zakresie grafologii.

Postanowieniem ministra sprawiedliwości zostały ustanowieni tłumaczami przysięgłymi na okręg sądu apelacyjnego w Warszawie, z siedzibą w Łodzi p. n. n.

Tadeusz Zabłocki (Sienkiewicza Nr. 40), aplikant adwokacki dla języków: francuskiego, holenderskiego, niemieckiego i rosyjskiego; Paweł Włodzimierz Halek (Piorkowska 181) dla języków: czeskiego i słowackiego;

Ludwik vel Lejzor Goldkorn (Al. 1-go Maja Nr. 9), apl. sąd. dla języków: niemieckiego, hebrajskiego i żydowskiego (zargonu);

Aleksander Russak (Narutowicza 47), tłumacz przysięgły dla języków: francuskiego, rosyjskiego, hebrajskiego i żydowskiego, dodatkowo dla języka niemieckiego.

Kurjer Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 11 stycznia 1936 r.

Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Wychowanie gospodarcze społeczeństwa

W ostatniej mowie sejmowej powiedział p. vicepremier Kwiatkowski: „Nadszedł czas, w którym musimy skoncentrować wszystkie siły, w którym niewątpliwie harmonijnie z olbrzymią większością społeczeństwa musimy położyć nacisk na zagadnienia gospodarcze i finansowe, gdyż one właśnie pozostały w tyle poza rozwojem politycznym i organizacyjnym elementów naszego państwa”.

Analizując przyczyny tego naszego upośledzenia w dziedzinie ekonomii bez trudności wykrywa się — jako tych przyczyn jedno ze źródeł najważniejszych — niski poziom uświadamienia gospodarczego.

Jesteśmy narodem, pozbawionym niemal zupełnie tradycji ekonomicznych. W czasach walk o niepodległość nie było warunków na wytworzenie sobie tradycji ekonomicznych. W tym względzie wiek 19-ty — okres największego rozkwitu życia ekonomicznego i rozwoju nauk ekonomicznych — był dla nas stracony zupełnie.

W niepodległy był państwowy wkroczyliśmy, jako twór bardzo niejednorodny, kształtowany pod działaniem różnych wpływów, idących od trzech odrębnych organizacji polityczno-gospodarczych i ustawodawstw zaborczych.

W ciągu 17 lat niepodległości bytu państwowego poczyniliśmy niewątpliwie wielkie postępy we wszystkich dziedzinach życia. Rzucając dziś okiem na ogrom drogi przebytej, stwierdzamy okrzepnięcie gospodarstwa polskiego, zatarcie różnic między poszczególnymi jego członkami, rozwój w całym szeregu dziedzin wytwórczości. Ale w dziedzinie kultury gospodarczej jesteśmy jeszcze daleko w tyle za społeczeństwami zachodnimi i daleko w tyle za linją, jaką wyznacza nasza wielkość i znaczenie polityczne w świecie.

W dziedzinie uświadamienia gospodarczego jesteśmy cofnięci o całe dziesiątki lat. Nie mamy dość ludzi, umiających myśleć kategoriami gospodarczymi. Poziom nauk ekonomicznych w Polsce nie jest wysoki. Garzel — nie czynimy wysiłków dostatecznych, aby ten poziom podnieść, aby go zrównać z poziomem cywilizowanych krajów Europy Zachodniej.

Na politechnikach i w akademiach rolniczych sprawy ekonomiczne traktowane są, jako mniej lub więcej zbędny dodatek. W uniwersytetach zamiast stwarzać nowe kadry ekonomiczne, redukuje się liczbę katedr dotychczasowych. W szkolnictwie średnim sprawy gospodarcze, ujęte jako całość, nie mają prawa obywatelstwa: omawia się je co najwyżej w sposób fragmentaryczny i niedokładny na lekcjach innych przedmiotów.

Skutki tych zaniedbań mszczą się dotkliwie na naszym życiu publicznym. Pan vicepremier ze szczególnym naciskiem podkreślał fakt „fragmentarycznego ujmowania programów i postulatów gospodarczych przez naszą opinię publiczną i częściowo przez prasę polityczną. Uderzamy i tu najczęściej w same skutki, jako oblawy najłatwiej dostrzegalne, a wyjątkowo tylko docieramy do analizy źródła zła”.

To lekceważenie doniosłości nauk ekonomicznych cechuje całe nasze życie zbiorowe. Ludzie, pozbawieni elementarnych wiadomości z zakresu ekonomii, wykonywują częstokroć odpowiedzialne czynności w życiu gospodarczym.

Na każdym kroku spotyka się działaczy gospodarczych „kwestionujących” prawo podażi i popytu, nie zdających sobie sprawy z działania elementarnych praw ekonomicznych, a mimo to tolerowanych na zajmowanych stanowiskach i zażywających pełną autorytetu.

Taka sytuacja daje opłakane rezultaty w życiu gospodarczym. W niej szukać należy jednego z najistotniejszych powodów tego ponurego faktu, który podkreślił p. vicepremier: że będąc słodkim państwem w Europie — czy to pod względem ilości mieszkańców, czy to jako dynamiczny element w polityce — jesteśmy zepchnięci na miejsce piętnaste pod względem ekspansji gospodarczej.

Dziś, kiedy nadszedł ostateczny czas skoncentrowania uwagi całego społeczeństwa na uporządkowaniu zagadnień finansowo-gospodarczych, by stworzyć normalne warunki dla ustalania podstaw wielkiego i twórczego programu gospodarczego na bliższą i dalszą przyszłość — musimy odradzać zaniedbania w dziedzinie uświadamienia gospodarczego, jako jeden z kamieńców, opóźniających nasze zwycięstwo w gospodarczym wyścigu narodów.

J. W.

Reforma prawa stemplowego Postulaty przemysłu łódzkiego

W związku z przygotowaniami do reformy obecnego systemu opłat stemplowych, Zw. Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim opracował na podstawie wyników ankiet, przeprowadzonej wśród swych członków — szeregu uwag i wniosków w tej sprawie.

Związek podkreśla przede wszystkim, iż ustawa obecna jest tak dalece niejasna i skomplikowana wskutek częstych uzupełnień, interpretacji oraz orzeczeń Najwyższego Trybunału Administracyjnego, iż ewentualna reforma prawa stemplowego tylko w niewielkim prawdopodobnie stopniu mogłaby się przyczynić do jego naprawy. Wskazaniem byłoby raczej opracowanie całkowitej nowej ustawy, której cechami winna być: przejrzystość, przejrzystość oraz jak najprostsza technika wymiaru z najszerszym zastosowaniem kasowania opłat przez kontrahentów.

Pozatem nowa ustawa — zdaniem Związku — powinna inaczej niż obecna ujmować zagadnienie opłat stemplowych, w pewnych wypadkach całkowicie je znosząc lub zmniejszając; przy niższych stawkach nie będzie się opłacało ukrywanie przed opłatami w konsekwencji zatem dochody skarbu nie ulegną redukcji.

Według projektu Zw. Przemysłu Włókienniczego wogóle nie powinny być objęte opłatami stemplowymi wyciągi z ksiąg handlowych, rachunki, faktury, pokwitowania i wszelkiego rodzaju dokumenty, wydane przez przedsiębiorstwa przemysłowe lub inne, opłacające podatek obrotowy, dla stwierdzenia do konanej transakcji, jej wysokości lub też odbioru sumy. Zamiast powyższych opłat racjonalniejsze już byłoby podwyższenie — wraz z góry skarb państwa nie widział możliwości zrezygnowania z tego źródła dochodów — podatku obrotowego o 0,2 proc., co wyrównałoby ubytek wpływów zaniechania opłat stemplowych w wymienionych wypadkach.

Nie powinny być one pobierane również od wszelkiego rodzaju dokumentów, rachunków i faktur i t. p., sporządzanych zagranicą i wprowadzonych na obszar Rzeczypospolitej, gdyż w tych wypadkach opłaty stemplowe opłacane są przeważnie już w kraju sporządzenia. Pozatem w imię popierania eksportu wolne od obciążeń stemplowych winny być — zdaniem Związku — wszelkiego rodzaju dokumenty, związane z wywozem.

Jeżeli chodzi o odwołania podatko-

we te tylko powinny podlegać opłacie stemplowej, które w konsekwencji okazały się bezzasadnymi.

Zw. Przemysłu Włókienniczego wysunął również kwestię obniżenia niektórych opłat stemplowych. Najważniejsze w tym względzie postulaty są następujące:

Obniżenie opłat od wartości sprzedawanych nieruchomości do 2 proc. a dodatku komunalnego do 25 proc. Zdaniem Zw. zniżka ta nie przyczyniłaby strat skarbowi, gdyż wpłynęłaby dodatkowo na wzmożenie ilości transakcji, a przede wszystkim na ujawnienie rzeczy wistej ceny kupna.

Obniżenie opłaty od umów najmu do pół proc. i pobieranie jej od okresu, na jaki rzeczywiście umowa została zawarta, względnie przez jaki faktycznie trwała.

Ustalenie opłaty od aktów kaucji w jakiejś absolutnej, niewysokiej sumie, np. 5 zł.

Obniżenie do 1 proc. opłat od zawierania spółek, co ułatwiłoby ujawnianie w umowie spółki większego kapitału spółkowego i w rezultacie dało ten sam efekt fiskalny. Wreszcie związek do magą się obniżenia opłat stemplowych od weksli z jednoczesnym wydaniem przepisów, umożliwiających wystawianie zobowiązań wekslowych na papierze niestemplowym, przyczem uiszczanie opłat odbywać się winno w drodze bezpośredniego kasowania znaczków przez wystawcę.

Przytoczone wyżej wnioski przesłane zostały Izbie Przemysłowo-Handlowej i wraz z postulatami innych organizacji posłuży do opracowania jednolitej opinii łódzkiego świąta gospodarczego w kwestji zmiany prawa stemplowego.

Nowelizacja ordynacji podatkowej

Warszawa, 10 stycznia.

(B) Na dzisiejszym posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów rozważano kilka projektów ostatnich już dekrety Prezydenta R. P. Między innymi do końca okresu dekretowego t. j. do dnia 15 b. m. ma być wprowadzony w życie dekret nowelizujący ordynację podatkową w sensie prowadzenia pewnych ułatwień dla płatników podatków, w której to sprawie wypowiadała się specjalna komisja ministerstwa skarbu. Ponadto komitet ekonomiczny rozpatrzył dekret o nowelizacji przepisów o rozbudowie miast oraz przyjął do wiadomości sprawozdanie o dokonaniu obniżeniu taryf kolejowych.

Podatek obrotowy w instytucjach ubezpieczeniowych

Wobec wątpliwości nasuwających się niekiedy przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku przemysłowego od obrotu dla instytucji ubezpieczeniowych, ministerstwo skarbu wyjaśniło, że w instytucjach tych za obrót uważać należy sumę składek przypisanych w roku nadatkowym po potrąceniu sumy składek stornowanych.

Opłacalność importu z Niemiec do Polski znacznie się zmniejszyła

Prasa gdańska, omawiając wydany w Niemczech zakaz przywozu banknotów niemieckich, podkreśla, że poczał on już wywierać widoczny wpływ na eksport niemieckich towarów do Polski. Przed wprowadzeniem zakazu importu polscy nabywcy mogli banknoty niemieckie po znacznie niższym kursie i przesyłać je do Niemiec, co dawało im znaczne zyski. Obecnie wobec konieczności wyrównania wszelkich należności po kursie oficjalnym opłacalność importu z Niemiec do Polski zmniejszyła się w bardzo silnym stopniu.

Emisja obligacji Schlösserowskiej Manufaktury

Przed walnem zgromadzeniem akcjonariuszów

Jak donosiliśmy, Sąd Handlowy zatwierdził układ Tow. Schlösserowskiej Przedzadni Bawelny i Tłaki w Opatowie w wierzytelności, redukując zobowiązania spółki do 11 proc. w stosunku do pierwotnych.

W związku z tem na dzień 12 lutego w pierwszym a na dzień 20 lutego w drugim terminie zwołane zostało walne zgromadzenie akcjonariuszów Tow. Schlösserowskiej Manufaktury celem rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdań Rady Nadzorczej za czas od 1 stycznia 1932 do 24 lutego 1934 oraz rozpatrzenia i zatwierdzenia układów, za-

wartych przez pełnomocników spółki z wierzytelcami.

Pozatem, porządek dzienny walnego zgromadzenia przewiduje ustalenie liczby członków zarządu i rady nadzorczej, uchwalenie preliminarza budżetowego spółki na rok operacyjny 1936 oraz udzielenie zarządowi pełnomocnictw do oddania w dzierżawę przedsiębiorstwa, sprzedaży niektórych nieruchomości, zaciągnięcia pożyczek i ich zabezpieczenia hipotecznego, wreszcie do emisji nowej serii obligacji.

Roosevelt nie rezygnuje z kontroli

obszarów uprawy i zbiorów. — Narady z farmerami

Według doniesień z Waszyngtonu, administracja Stanów Zjednoczonych zaprosiła 60 liderów farmerów na konferencje, na której rozpatrywane będą następujące sprawy: pomoc federalna dla farmerów, mająca na celu zachowanie kontroli obszarów uprawy i zbiorów; zakup obszarów malourodzajnych lub nieuprawnych w celu ograniczenia obszaru uprawy oraz kompensacja dla farmerów cen artykułów rolnych, przeznaczonych na rynek wewnętrzny.

Zgodnie z zapowiedzią, prezydent

Upadłości i układy

W sprawie upadłości firmy „Przedsiębiorstwo robót instalacyjno-zdrotowych O. Kociński, inż. Hauk i S-ka” sp. z ogr. odp. Wólczańska 139, ogłoszonej w dniu 12 listopada 1935 r., na skutek własnej prośby firmy, w dn. 12 stycznia r. b. upłynął termin zgłaszania przez wierzytelców swych należności. Zgłoszone wierzytelności przekazane zostały sędziemu komisarzowi sędziemu handlowemu K. Steinertowi do rozpatrzenia.

Na posiedzeniu w dniu 9 stycznia r. b. Sąd zobowiązał syndyka adwokata Alfreda Hittmana do złożenia w terminie tygodniowym ogólnego sprawozdania o stanie masy upadłości i o możliwości zaspokojenia wierzytelców. Ponadto Sąd zażądał od syndyka złożenia wyjaśnienia, czy nastąpiło sporządzenie spisu inwentarza z oszacowaniem i przedstawienia Sądowi wraz z bilansem, a prócz tego do przeprowadzenia likwidacji majątku masy po uskutecznieniu poprzednich formalności.

Sprawa w przedmiocie ew. złożonych sprawozdań przez syndyka, rozpoznana będzie na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 1936 r.

Identycznej treści postanowienie zapadło w sprawie upadłości firmy „Przedzadni Wólczańska, sp. z ogr. odp.” — Łódź, Wólczańska Nr. 132/134, gdzie ewentualne sprawozdanie syndyka i Hirsziela wraz z opinią z wnioskiem se-

dziego komisarza ma być przedmiotem rozprawy sądowej w dniu 30 stycznia r. b.

W sprawie upadłości Samuela Goldenberga w Szulima Żenikowieckiego, Zakatna Nr. 61, sprzedaż przedsięwzięta w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 62, ogłoszonej w końcu kwietnia 1933 r., na żądanie Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych K. Scheitlera i L. Grolmana Sąd zaakceptował sprawozdanie syndyka z dotychczasowego przebiegu postępowania upadłościowego. W sprawie tej na zebraniu wierzytelców w dniu 26 listopada 1935 r. powzięto uchwałę, dotyczącą ustalenia sposobu likwidacji masy upadłości. Uchwała ta przewiduje sprzedaż ruchomości, należących do masy z wolnej ręki, po uzyskaniu tytułu wykonawczego z Sądu Okręgowego. W wypadku gdyby sprzedaż ruchomości z wolnej ręki w cenie szacunku nie doszła w terminie do 1 stycznia 1936 roku do skutku, uchwalono sprzedaż w drodze licytacji przez komornika. Ponadto uchwalono sprzedaż z publicznej licytacji nieruchomości upadłej masy przy ul. Zakatnej 59.

Wobec braku wiadomości o wykonaniu powyższych uchwał, Sąd zobowiązał syndyka do przedstawienia sprawozdania, czy i jakie uchwały wierzytelców zostały wykonane, jak również do złożenia wyjaśnienia, co stoi na przeszkodzie ostatecznemu ukończeniu postępowania upadłościowego.

Z rynków pieniężnych

Pewna zniżka dolara, jaka ujawniła się onegdaj na giełdach zagranicznych, utrzymywała się w dniu wczorajszym, jednak większych różnic kursowych nie zanotowano. Wahły się one przeważnie w granicach ułamka punkta. Na giełdzie londyńskiej i zurychskiej notowania dolara obniżyły się o pięć ósmych punkta, na giełdzie paryskiej o 2 i ćwierć punkta.

Giełda warszawska również nieznać tylko obniżyła kurs dolara, mianowicie o pięć ósmych punkta do 5.29 i siedem ósmych. Na prywatnym rynku łódzkim nie zaszły prawie żadne zmiany, zwiększyła się nieco jedynie rozpiętość między ceną sprzedaży i ceną kupna, które wynosiły 5.30—5.27. Bank Polski natomiast obniżył kurs dolara o 2 punkty do 5.26 za grubsze i 5.25 za drobne odcinki.

Notowania pozostałych walut również nie uległy większym zmianom. Na giełdzie warszawskiej dewiza na Londyn wynosiła o 1 punkt do 26.19 a na Paryż o pół punkta do 35.01. Natomiast obniżyły się notowania dewizy na Amsterdam o 10 punktów do 360.00 i na Zurych o 5 punktów do 172.50.

W obrotach rynku łódzkiego podniósł się nieco kurs dolara złotego, który oddawano po 9.04, kupowano po 9.00. Inne waluty bez zmiany. Funt 26.20—26.15, marka 1.31—1.30, rubel złoty 4.80—4.75.

Mecniejszą tendencję miała wczoraj poź. stabilizacyjna, zwiększając do 65.25 w sprzedaży i 65.00 w kupnie. Dolarówka 54.00—53.00, poź. budowlana 42.00—41.00, 5 proc. L. Z. m. Łodzi za rok 1933 — 49.00—48.75.

Giełda pieniężna.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie obroty dewizami były zwiększone, przy tendencji utrzymanej. Notowano: Amsterdam 360, Bruksela 89.30, Berlin 213.45, Londyn 26.19 (+1), Madryt 72.60, Nowy Jork 52.75, Nowy Jork kable 52.89 (+1), Oslo 131.45 (+10), Paryż 35.01, Praga 21.97 (+1), Sztokholm 135.05 (+5), Zurych 172.50 (+5). W obrotach prywatnych: marka niemiecka 130, szilling austriacki 98.40, korona czeska 19.30, frank francuski 34.98, szwajcarski 172.50, gulden gdański 99, lira włoska 34.40, leje rumuńskie 2.68, dinary jugosłowiańskie 11, luty łódzkie 123, lewy bułgarskie 5.30, funty polskie 26.18, angielskie 26.20, dolar got. 5.29.50, rubel złoty 4.77, dolar złoty 9.01.5, rubel srebrny 1.48, bilon 0.60. Bank Polski płacił za banknoty dolarowe 5.26.

AKCJE. Dla akcji tendencja była słabsza, przy obrotach ograniczonych. Notowano: Bank Polski 98 (—125), Kwik 33, Węgiel 12.25 (—75), Lipiny 7.50 (—15), Starachowice 32.50 (+50).

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była zwykła. Większych obrotów dokonano 7 proc. stabilizacyjną i 5 proc. konwers. Notowano: 3 proc. budowlana 41.75—41.25 (—10), 4 proc. dolarowa 53.25—53—53.15 (—35), 5 proc. konwers. — 64.75—65 (+50), 6 proc. dolar. 81 (+50), 7 proc. stabil. 65—65.38—65.13 (+50), odcinki po 500 dolarów 65.25—65.88, 8 proc. oblig. budowlane B. G. K. I emisja 93, 4 i pół proc. ziemskie 46.38—46.63—46.50 (+50), 5 proc. Warszawy stare 59—59.25—59, nowe 54.25—54.50, 6 proc. oblig. m. Warszawy VIII i IX em. 58.75. Drobne transakcje dokonane a nienotowane: 4 proc. inwest. zwykła 111.50 (+50), 7 proc. stabil. po 100 dol. 69.25 (+25), 4 i pół proc. Warszawy 57.50, 5 proc. Lublina nowe 39, 5 proc. Łodzi nowe 48.88—49, 8 proc. dillono-wska 95.63, 7 proc. słaska 72.50, 7 proc. warszawska 71—71.13, 3 proc. państwowa renta ziemna 63, odcinki po 1,000 złotych 53.50.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolary 5.29—5.285, pożyczka stabilizacyjna 64.75, dolarówka 53.50, pożyczka budowlana 41.75—41.50, poź. inwestycyjna 111.50—111.00, Bank Polski 99.50—98.75, 5 proc. L. Z. m. Łodzi za 33 r. 49.25—48.75. Tendencja utrzymana.

NOTOWANIA BAWELNY. NOWY JORK. Loco 11.85, styczeń 11.50—11.54, maj 11.20, marzec 10.90—93, kwiecień 10.70, maj 10.51, czerwiec 10.38, lipiec 10.25, sierpień 10.10, wrzesień 9.95, październik 9.80—9.83, listopad 9.73, grudzień 9.76.

NOTOWANIA BAWELNY. NOWY ORLEAN. Styczeń 11.35, marzec 10.86—87, maj 10.47—48, lipiec 10.17, październik 9.76—77, grudzień 9.73.

LIVERPOOL. Loco 6.18, styczeń 5.92, luty 5.91, marzec 5.91, kwiecień 5.88, maj 5.86, czerwiec 5.82, lipiec 5.79, sierpień 5.70, wrzesień 5.63, październik 5.55, listopad 5.52, grudzień 5.52, styczeń 5.52, luty 5.51, marzec 5.50, kwiecień 5.50, maj 5.447.

EGIPSKA. Loco 9.33, styczeń 8.99, marzec 8.60, maj 8.37, lipiec 8.22, październik 8.12, listopad 7.95, styczeń 7.95.

UPPER. Loco 7.28, styczeń 7.15, marzec 7.17, maj 7.16, lipiec 7.12, październik 6.81, listopad 6.63, styczeń 6.63.

BREMA. Marzec 12.54, maj 12.48, lipiec 12.35, październik 11.90.

ALEKSANDRIA. Sakkelaridis: styczeń 15.69, marzec 15.22, maj 14.92, lipiec 14.69, listopad 14.27, Ashmouni: luty 13.00, kwiecień 13.09, czerwiec 12.72, sierpień 12.42, październik 11.75.

Rola Gdyni w handlu zagranicznym

Stały wzrost obrotów, odbywających się drogą morską. Uniezależniamy się od obcego pośrednictwa

Gdynia, 10 stycznia. Świeżo wydany „Rocznik Rady Interesentów Portu w Gdyni” podaje w obszernym materiale statystycznym m. in. rolę Gdyni w handlu zagranicznym R. P.

Udział portu gdynińskiego w handlu zagranicznym Polski podany jest w zestawieniu cyfrowym, z którego wynika, że obroty portu wzrastają w ciągu ostatnich 6-ciu lat tak pod względem wagi jak wartości i stanowią coraz większy odsetek ogólnego handlu zagranicznego Polski.

Wzrost absolutny i stosunkowy obrotów przez port w Gdyni odbywa się — w wyniku trwania kryzysu w gospodarce światowej — na tie kurczącej się z roku na rok polskiej wymiany zagranicznej.

Fakt wzrostu obrotów towarowych portu w Gdyni posiada dla handlu zagranicznego znaczenie bardzo istotne, gdyż jest przejawem przemiany z handlu przechodzącego drogą lądową wzgl. przez porty obce — na handel zamorski

przez porty polskie, który jest uzależniony od pośrednictwa czynników trzecich.

Stale przesuwanie się handlu zagranicznego Polski z drogi lądowej na drogę morską charakteryzuje zestawienie od 1929 roku procentowego udziału obrotów ogólnych drógą lądową i drogą morską w obrocie ogólnym handlu zagranicznego Polski, z którego wynika, że przesuwanie się tego handlu odbywa się głównie przez port w Gdyni i że do procentowego zwiększania się zamorskiego handlu Polski przyczynia się w głównej mierze port gdyniński, którego obroty wagowe wzrosły w ciągu 6 lat z 10,03 proc. na 39,27 proc., a wartościowe — z 2,26 proc. na 36,9 proc. w odniesieniu do ogólnego handlu zagranicznego Polski. — Na uwagę zasługuje spostrzeżenie, że port w Gdańsku nie bierze większego udziału w przemianie kierunkowej polskiego handlu zagranicznego, gdyż jego obrót wagowy waha się dokoła 33 proc., a wartościowy dokoła 24 proc.

Powyższe zestawienie procentowego udziału obrotów ogólnych drogą lądową i morską w obrocie ogólnym handlu zagranicznego Polski stanowi zresztą wymowne zaprzeczenie wszelkich tez o rzekomym rozwoju Gdyni kosztem Gdańska wykazując, że Gdynia zdobywa swe laudunki nie kosztem drugiego portu polskiego obszaru celnego, lecz ściąganiem towarów z drogi lądowej na drogę morską.

Życie społeczne.

ZE STOW. B. WIEŹNIÓW POLITYCZNYCH.

Zarząd Stow. b. więźniów politycznych, która w Łodzi, komunikuje, iż w dniu 12 b. m. o godzinie 10-ej rano w lokalu własnym odbędzie się ogólne zebranie członków Stow., na które przybycie wszystkich członków jest obowiązujące.

Wejście na zebranie za okazaniem opłaconej legitymacji członkowskiej. Zaproszenia imienne rozsyłane nie będą.

DANCING L.R.R.

Jutro, t. j. w niedzielę, dnia 12-go stycznia, dancing L.R.R. w restauracji Hotelu Polskiego przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 3.

W chęci jaknajwiększego urozmaicenia herbatki obok doskonałego zespołu jazzowego zaangażowała dyrekcja zakładu muzyka-humorystę, którego niebawem popisy muryczne spotykają się z owacyjnym uznaniem.

To też niechaj wszyscy, chcący mile spędzić niedzielne popołudnie, zjawiają się o godzinie 17-ej w restauracji Hotelu Polskiego, a na pewno staną się naszymi stałymi gośćmi.

BAL SĄDOWNIKÓW.

Dziś wieczorem spotyka się elegancka Łódź na balu sądowników. Mówią niektórzy, że z radością. Nie tylko ze względu na dobór towarzystwa, świetną orkiestrę, bajecznie kolorowe światła sali balowej, ale z uwagi na dobrą a wykwintną kuchnię. Komitet sam prowadzi bufet.

Miejsce balu — salony Towarzystwa Spiewaczego przy ul. 11-go Listopada Nr. 21 — jest już chyba wszystkim znane.

Wejście tylko za zaproszeniami.

BAL BIAŁYCH ŁÓŻECZEK.

W sobotę, dnia 11-go stycznia r. b. odbędzie się w Filharmonii doroczna impreza: „Bal białych łóżeczek” na rzecz „Przytuliska dla sierot”, utrzymującego i wychowującego siedemdziesiąt sierot-dziwczeczek.

Należy przypuszczać, że i tegoroczny bal będzie miał duże powodzenie i zgromadzi elitę towarzystwa, tembardziej, że zarząd instytucji od szeregu tygodni przygotowuje różne atrakcje i niespodzianki.

Bilety ulgowe nabywać można u „Plutos” (Piotrkowska 55).

WYSTAWA AKWREŁ ROMANA ROZENTALA.

Akwarele tego artysty obejmujące przeważnie motywy z nad Niemna, z okolic Drużenki, wystawione w salonach Towarzystwa Humanitarnego przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 90, spotkały się z dużym uznaniem krytyki warszawskiej, gdzie Roman Rozental wystawiał bezpośrednio przed Łodzią.

Prace są przeważnie zupełnie nowe, są owocami studjów pejzażowych ubiegłego lata i, mając za temat malownicze strony nadniemeńskie, a za wykonawcę artystę pełnego lekkości i wdzięku w pędzlu — są godne obejrzenia przez najszerze masy.

Wystawa otwarta jest dziś, w sobotę, o godzinie 11-ej do 8-ej wiecz., w niedzielę tylko do 3-ej po poł.

NAJLEPSZE LEKARSTWO NA SMUTEK.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że najlepszym lekarstwem na smutek jest dobra zabawa. A dobra zabawa czeka wszystkich tylko w lokalu „Tabarin”, gdzie co wieczór odbywają się doskonałe występy artystyczne.

„Gwóździem” programu jest Varia Łaska, znakomita śpiewaczka, o wysokiej klasie. Zachwyca ona wszystkich swymi pięknymi piosenkami, do których akompaniuje sobie sama na gitarze.

Niemniej atrakcją są występy duetu muzyków — Kent i Maxya, którzy zyskali sobie olbrzymi rozgłos, występując w największych teatrach rewii w nocnych lokalach zagranicą. Popisują się oni w śpiewno-tanecznym repertuarze.

Programu dopełniają występy dwóch tanecerek: Suzy D'Ewy oraz Miry Mill.

Popisy artystyczne odbywają się na pięknie urządzonej parkiecie. W przerwach parkiet pokrywa się licznymi parami, które spędzają czas na tańcu, do którego przygrywa doborowa orkiestra.

Dziś o godz. 5.15 po poł. faf z pełnym programem artystycznym.

Dyrekcja „Tabarinu” przypomina, że po informacji w sprawie odniedawiania sali na rauty, bale, wesela, podwieczorki i t. d. należy zwracać się po godz. 5-ej do kancelarii lokalu (ul. Narutowicza 20, tel. 154-60).

Kronika radjowa

SOBOTNIE AUDYCJE ROZGŁOSIŃ ŁÓDZKIEJ.

W sobotę, dnia 11 stycznia rozgłoszą łódzka nadajnia następujące audycje:

O godzinie 13.00 usłyszymy muzykę popularną, a o 13.30 muzykę złożoną z utworów operetkowych, filmowych i rewiowych. Muzyka ta nadana zostanie z płyt gramofonowych.

Miloscnicy opery o godz. 18.45 usłyszą fantazję operową z „Pajaców” Leoncavalli, z „Halki” Moniuszki, z „Trubadura” Verdiego.

O godzinie 18.30 usłyszymy pogadankę p. t. „Łódź leżała nad Łódką”.

O godzinie 18.40 wygłoszona zostanie pogadanka społeczna poświęcona Towarzystwu Rozwoju Ziemi Wschodniej. Na czele tej organizacji stoi marszałek Senatu Aleksander Prytor.

NABOŻENSTWO Z ŁODZI NA WSZYSTKIE STACJE POLSKIE.

Kościół Matki Boskiej Zwycięskiej w Łodzi posiadający najpotężniejsze i najbardziej nowoczesne organy w Polsce, dzięki liczny transmisjom z nabożeństw przeprowadzanych co pewien okres czasu przez rozgłoszenia łódzkiej Polskiego Radia, jest znany nie tylko w całym kraju, ale również zagranicą, świadczą o tem listy Polaków mieszkających poza granicami państwa, którzy ze wzruszeniem donoszą rozgłoszenia łódzkiej o odbieraniu nabożeństw z rodzinnego miasta. Korespondentami bowiem są Łódźanie, którzy zmuszeni byli wyemigrować z Łodzi w pogoni za pracą. Z tego również względu nabożeństwa nadawane z Łodzi a wzniesienie i wypromieniowywane przez Raszyn, posiadają specjalne znaczenie propagandowe dla miasta.

W najbliższą niedzielę, to znaczy 12 stycznia o godz. 10 rano Rozgłoszenia Łódzka znów nadaje na wszystkie stacje polskie transmisje

Nabożeństwa z Kościoła Matki Boskiej Zwycięskiej w Łodzi.

Kazanie p. t. „U źródeł społecznych” wygłosi ks. prof. Henryk Weryński.

SKRAWEK PRZEDWOJENNEJ EUROPY.

Skrawkiem przedwojennej Europy do którego wojna europejska dotarła na szpaltach gazet przy porannej kawie — to Holandia. Wojna w 18 roku przypominała się na chwilę przemarszem cofającej się niemieckiej armii przez Limburski Cyfel. O tej szczęśliwej Holandii, o czerwonym kolorze rewolucyjnym jako motywie dekoracyjnym tego państwa, o krajoznawie, o starych dzielnicach Holandii mówić będzie w swoim felietonie w dniu 12 stycznia o godzinie 15.45 p. Tadeusz Zabłocki.

ŁÓDZKIE MIGAWKI REGIONALNE.

Ze melodii potrafi wyczerpać najcudowniejszą bajkę i sprowadzić wspomnienia najodleglejszych czasów — jest rzeczą wiadomą powszechnie. Śpiewane przez nas piosenki w dużym stopniu ułatwiają nam orientację w czasie i dają sumę wspomnień, która tworzy historię naszego życia. Taki właśnie cel mają łódzkie migawki regionalne piosenki red. Stanisława Rachlewskiego, które p. t. „Łódź nasza, Łódź nasza kochana” nadane zostaną w niedzielę, 12 stycznia o godz. 17.40 na wszystkich stacjach polskiej. Autor poprzez pieśni śpiewane w Łodzi prowadzi nas od czasów łódzkich „Colosów”, „Iluzjonów” i tak zwanej „Fajki” poprzez czasy rewolucyjne i iremowski do momentu odzyskania Niepodległości.

Audycje te nadaje rozgłoszenia łódzka w wykonaniu artystów łódzkich w reżyserji Dyr. Bohdana Pawłowicza.

Tabela wygranych

3 procentowej Pożyczki Inwestycyjnej

3-CI DZIEŃ CIĄGIENIA.

Pierwszy numer oznacza numer serii, drugi nr. — numer obligacji.

500 zł. — 4 — 30, 68 — 18, 145 — 41, 156 — 4, 174 — 30, 200 — 14, 281 — 4, 306 — 26, 352 — 37, 356 — 26, 357 — 30, 363 — 26, 417 — 18, 429 — 4, 506 — 9, 630 — 7, 662 — 40, 686 — 37, 734 — 9, 722 — 30, 799 — 41, 799 — 26, 883 — 7, 885 — 30, 983 — 7, 994 — 30, 1008 — 41, 1101 — 41, 1149 — 30, 1153 — 7, 1243 — 26, 1331 — 4, 1363 — 18, 1456 — 26, 1481 — 18, 1509 — 41, 1510 — 37, 1555 — 40, 1722 — 18, 1802 — 26, 1899 — 7, 2023 — 26, 2078 — 9, 2079 — 40, 2276 — 26, 2292 — 14, 2316 — 41, 2372 — 14, 2420 — 4, 2463 — 30, 2564 — 37, 2602 — 7, 2631 — 36, 2834 — 40, 2844 — 26, 3078 — 18, 3106 — 41, 3155 — 40, 3173 — 40, 3245 — 37, 3267 — 14, 3316 — 4, 3369 — 4, 3369 — 30, 3354 — 14, 3578 — 7, 3580 — 18, 3608 — 14, 3667 — 26, 3703 — 18, 3374 — 18, 4045 — 4, 4171 — 14, 4218 — 26, 4236 — 40, 4337 — 26, 4347 — 40, 4349 — 30, 4352 — 37, 4386 — 14, 4541 — 9, 4613 — 4, 463 — 9, 4703 — 26, 4947 — 9, 4992 — 37, 4986 — 18, 4936 — 4, 4949 — 26, 4992 — 7, 5171 — 26, 5189 — 7, 5239 — 14, 5310 — 41, 5436 — 26, 5525 — 40, 5593 — 26, 5606 — 18, 5689 — 30, 5718 — 9, 5773 — 26, 5952 — 14, 5960 — 9, 6284 — 18, 6335 — 4, 6364 — 37, 6367 — 26, 6463 — 14, 6481 — 26, 6558 — 37, 6699 — 14, 6736 — 9, 6759 — 18, 6795 — 4, 6803 — 26, 6818 — 30, 6863 — 30, 6919 — 26, 6959 — 40, 6965 — 9, 7094 — 37, 7131 — 41, 7222 — 18, 7365 — 26, 7387 — 14, 7418 — 4, 7434 — 37, 7470 — 18, 7403 — 37, 7522 — 14, 7664 — 41, 7723 — 9, 7808 — 26, 7857 — 9, 7961 — 40, 8051 — 40, 8115 — 30, 8185 — 26, 8199 — 4, 8210 — 9, 8251 — 7, 8286 — 14, 8421 — 26, 8433 — 30, 8488 — 18, 8596 — 26, 8677 — 20, 8748 — 37, 8950 — 7, 9043 — 9, 9082 — 40, 9163 — 37, 9165 — 14, 9150 — 18, 9197 — 4, 9329 — 9, 9437 — 7, 9499 — 41, 9518 — 4, 9525 — 41, 9591 — 26, 9724 — 4, 9773 — 9, 9779 — 30, 9994 — 30, 9868 — 41, 9897 — 7, 9891 — 9, 9930 — 30, 10058 — 41, 10084 — 40, 10110 — 18, 10248 — 4, 10507 — 9, 10614 — 26, 10649 — 26, 10658 — 14, 10722 — 30, 10731 — 30, 10761 — 37, 10892 — 41, 10987 — 30, 11101 — 26, 11227 — 18, 11272 — 30, 11331 — 41, 11475 — 26, 11509 — 14, 11536 — 4,

11599 — 14, 11682 — 37, 11726 — 26, 11852 — 14, 11880 — 26, 11953 — 37, 11990 — 9, 12104 — 18, 12106 — 9, 12291 — 41, 12332 — 4, 12399 — 40, 12435 — 40, 12524 — 26, 12550 — 41, 12560 — 9, 12614 — 41, 12682 — 9, 12697 — 41, 12951 — 37, 13071 — 40, 13132 — 30, 13226 — 9, 13267 — 18, 13354 — 7, 13432 — 4, 13531 — 4, 13555 — 30, 13643 — 7, 13763 — 37, 13763 — 49, 13796 — 7, 13803 — 26, 13805 — 30, 13860 — 26, 13873 — 37, 13909 — 30, 13936 — 26, 13960 — 7, 13999 — 18, 14038 — 9, 14200 — 26, 14284 — 4, 14313 — 26, 14372 — 26, 14463 — 9, 14488 — 18, 14591 — 4, 14612 — 41, 14741 — 26, 14771 — 4, 14790 — 37, 14888 — 40, 14915 — 40, 14977 — 4, 15059 — 26, 15238 — 14, 15253 — 4, 15499 — 9, 15547 — 9, 15566 — 14, 15661 — 30, 15686 — 41, 15795 — 9, 15803 — 41, 15897 — 26, 16033 — 37, 16066 — 18, 16074 — 7, 16089 — 7, 16194 — 41, 16222 — 40, 16265 — 26, 16482 — 37, 16494 — 7, 16545 — 26, 16605 — 14, 16675 — 40, 16720 — 4, 16741 — 26, 16858 — 41, 16915 — 4, 16928 — 40, 16936 — 26, 16947 — 30, 17048 — 18, 17084 — 7, 17108 — 4, 17131 — 40, 17117 — 41, 17245 — 18, 17277 — 37, 17339 — 41, 17352 — 37, 17390 — 14, 17408 — 41, 17408 — 37, 17479 — 7, 17408 — 18, 17517 — 7, 17539 — 41, 17677 — 40, 17747 — 14, 17814 — 7, 17824 — 18, 17840 — 41, 17868 — 18, 17862 — 26, 17923 — 26, 18019 — 40, 18148 — 30, 18239 — 4, 18263 — 18, 18269 — 14, 18313 — 26, 18317 — 7, 18339 — 26, 18855 — 4, 18978 — 37, 19042 — 9, 19067 — 4, 19082 — 30, 19191 — 18, 19274 — 4, 19319 — 18, 19377 — 37, 19376 — 41, 19390 — 7, 19446 — 26, 19602 — 14, 19689 — 41, 19690 — 14, 19712 — 26, 19742 — 18, 19762 — 40, 19864 — 14, 19909 — 30, 19920 — 30, 19917 — 9, 19953 — 7, 20028 — 18, 20073 — 37, 20292 — 41, 20389 — 4, 20411 — 40, 20412 — 26, 20461 — 26, 20462 — 26, 20483 — 18, 20549 — 14, 20633 — 30, 20735 — 7, 20778 — 7, 20779 — 26, 20830 — 26, 20879 — 14, 20880 — 9, 20915 — 7, 20923 — 26, 20961 — 37, 21025 — 26, 21029 — 9, 21040 — 7, 21166 — 7, 21300 — 40, 21302 — 26, 21305 — 37, 21443 — 26, 21458 — 40, 21558 — 26, 21559 — 37, 21684 — 40, 21700 — 40, 21815 — 7, 21836 — 14, 21857 — 26, 21867 — 40, 21869 — 30, 21994 — 37, 22033 — 9, 22106 — 30, 22109 — 41, 22141 — 18, 22173 — 26, 22314 — 30, 22521 — 9, 22564 — 14, 22618 — 37, 22650 — 26, 22663 — 14, 22650 — 37, 22713 — 41, 22736 — 41, 22878 — 9, 22950 — 14, 22995 — 26,

NOWO OTWORZONY SKLEP JEDWABI I WELEN „TUNIS” Piotrkowska 20

Poleca w wielkim wyborze po cenach ściśle fabrycznych najnowsze gatunki jedwabiu, wełny i apaszek.

DZIŚ, w SOBOTĘ, dnia 11 stycznia r. b. odbędzie się
w FILHARMONII na rzecz „Przytuliska dla Sierot,”
doroczny

Bal Białych Łóżeczek Zarząd „Przytuliska”

na który uprzejmie zaprasza
Moc niespodzianek
Dobrowa orkiestra
Bufet obficie zaopatrzony
Ceny b. przystępne

Początek o godz. 11-ej wiecz.

Doktor
HENRYKOWSKI
Specjalista chorób wenerycznych,
skórnych i seksualnych
ul. TRUGUTTA 9
front 1-sze piętro. Telefon 262-08.
Przyjmuje od 8-11 i od 6-9 wiecz.
niedz. i święta od 9-12.30.

Dr. ROJTER
chor. skóry, włosów
i weneryczne
NARUTOWICZA 24
Tel. 262-61.
przyjmuje od 8-11 i od 2.30 do 9 w.
w niedz. od 9-4-ej.

INSTYTUT
KOSMETYCZNY
„DEA”
pod kierownictwem lekarza specjalisty
CEGIELNIANA 15. Tel. 149-07.
Wszelkie zabiegi w zakresie kosme-
tyki lekarskiej i toaletowej wchodzą-
ce. Fizykalna terapia.
Porady bezpłatne.

DR. MED.
Al. Kopciowski
Gdańska 37
tel. 232-55
przyjmuje od 7-8-ej wiecz.

Dr. med. H. Ziolkowski
spec. chor. wenerycznych, skórnych,
włosów i moczopłucnych
6-go Sierpnia 2
tel. 118-33.
Przyjmuje od 9-12, 3-9.
w niedziele i święta od 9-12.

INSTYTUT KOSMETYCZNY
Stawa
Piotrkowska 175. Tel. 138-76
przyjmuje od 10-2 i 4-8
KURACJE ODMŁADZAJĄCE METO-
DA HORMONOWA. — Trwałe przy-
ciśnięcie brwi i rzęs.
Upiększenia na białe
SOLUX-LAMPA KWARCOWA.

DOKTOR
H. SZUMACHER
CHOROBY SKÓRNE I WENERYCZNE
Piotrkowska 56
tel. 148-62.
Od 9-1. od 5-9 pp.,
w niedziele i święta od 10-1.

Do akt Nr. Km. 28 1936 r.
OBWIESZCZENIE
Komornik Sądu Grodzkiego w Ło-
dź, rewiru 3-go, Stefan Górski, za-
mieszkały w Łodzi, Dowbarczyków
Nr. 26, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogła-
sza, że w dniu 24 stycznia 1936 r.
o godz. 11-13 w Łodzi, przy ul. Sien-
kiewicza 65, odbędzie się publiczna li-
cytacja ruchomości a mianowicie: ty-
śnięta trzysta par damskich pończoch
jedwabnych, oszacowanych na łączną
sumę zł. 2600, które można oglądać w
dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w
czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 8 stycznia 1936 r.
Komornik: **STEFAN GÓRSKI**
Sprawa F. „Atherton Mills” p-ko
F. „Adolf Kesz”.

W niedzielę, dnia 12 stycznia r. b. o godz. 11.30
w LOKALU TOZ'u, ul. Cegielińska 14 fr. I p.
odbędzie się **ZEBRANIE LEKARZY**, celem omówienia
spraw dotyczących światowego kongresu lekarzy - Ży-
dów w Palestynie.
Na zebranie powyższe przybędzie Generalny Se-
kretarz Toz'u Dr. L. Wulman, który wygłosi referat pt.
„**ŚWIATOWY KONGRES LEKARZY - ŻYDÓW**”
(założenia ideowe programu i organizacja)
Po dyskusji odbędzie się wybory Miejsowego Ko-
mitetu Kongresu oraz wybory członków Centralnego
Komitetu w Warszawie.
Uprasza się o liczne przybycie. **ZARZĄD.**

Wszyscy zainteresowani
w sprawach Zmarłego b. p.
LUDWIKA GLIKA

proszeni są o zwracanie się telefonicznie pod Nr. 260-52
lub osobiście do Kuratora masy spadkowej J. Neut-
cha, ul. Piramowicza Nr. 9, m. 9 między 2-4 popołudniu

Prywatne Pogotowie Ratunkowe
Plac Wolności 10
telefon 2222-6
czynne bez przerwy w dzień i w nocy
Natychniastowa pomoc lekarska we wszystkich specjalnościach.

Centralna lecznica zębów
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY W ŁODZI
przy ul. Piotrkowskiej Nr. 164, tel. 127-83
Przyjmuje: od 9 r. do 8 wiecz. w niedziele i święta od 10-1-ej.
Własne laboratorium zębów sztucznych. Rentgen.
Ceny znacznie niższe. **Lek.-dent. ŻADZIEWICZ.**

Prywatne Pogotowie Lekarskie
Telefon: 12-333
Legionów 6
(Zielona)

czynne bez przerwy całą dobę.
Szybka pomoc lekarska we wszystkich specjalnościach

LEKARZ - DENTYSTA
F. Kopciowska
Przyjmuje od 9-3-ej
Gdańska 37, tel. 232-55
od 4-7-ej w Leczniczy
Piotrkowska 294 tel. 122-59

LEKARZ - DENTYSTA
B. NUSBAUMOWA
przyjmuje od 10-1 i od 6-8 po poł.
Piotrkowska 51
telef. 121-23

Mieszkanie
5-cio pokojowe w centrum miasta
POSZUKIWANE.
Oferty do Republiki pod „Słoneczna”

Za posesję w Łodzi
35077 m² wielkości z willą i chemicz-
ną fabryką, obejmującą gotówkę lub po-
sesję w Niemczech.
Oferty do adm. pisma pod „A. Z.”

Pewność zdrowia - skarb to duży
„**OLLA**” wiecznie Ci posłuży!
“OLLA”
Gum.?

Pensjonat dla dorosłych
S. Gurewiczowej
KOLUMNA, willa „CARLTON”
tel. Nr. 10
w Łodzi 128-99 od 3-5.

Willi skanalizowana, rzęście oświe-
tlona. W pokojach bieżąca woda.
Zgłoszenia od 3-5.

Matki!
Zapisujcie
swe
niemowlęta
do
„**Kropki Mleka**”
WÓZKI dziecięce po cenach fabrycz-
nych poleca M. Jacobi, Piotrkowska
107, sklep w podwórzu.
MASZYNY DO PISANIA „Portable”
używane kupie tanio. Łaskawe zgło-
szenia składać w Administracji sub-
„Gotówka” 12
KUPIE do 20 beczek żelaznych ocyn-
kowanych w dobrym stanie 200-350 l
Oferty do Administracji pod „Beczki” 11

Lokale
MIESZKANIE 4 - 5 pokojowe, wszel-
kimi wygodami, słoneczne, n.e. wyżej
II-go piętra w centrum miasta poszu-
kiwane. Oferty sub „Front” do „Re-
publiki” 11
W NOWOCZESNYM domu - elegan-
cki 2-okienny, świeżo wyremontowa-
ny i umeblowany pokój, front, II-e
piętro z wszelkimi wygodami i nie-
krepującym wejściem. Dzwonić 136-48 11

RÓŻNE MIESZKANIA, pokoje umebło-
wane, garsoniery, sklepy, lokale pole-
ca szybko „Komers”, Piotrkowska 108
tel. 202-85.

POKOJ umeblowany, duży z osobnym
wejściem, wynajmę solidnej osobie. —
Kilińskiego 93, m. 18, róg Przejazdu.

DO WYNAJĘCIA pokój umeblowany
słoneczny, z wygodami, wejście nie-
krepujące. Aleja 1 Maja 35, m. 36.

W PIERWSZORZĘDNYM domu p.
Salomonowicza, Gdańska 57, telefon
185-94 są do oddania frontowe sło-
neczne 4 i 3 pokojowe mieszkania ze
wszelkimi wygodami oraz centralnym
ogrzewaniem. Administrator domu. 12

POSZUKIWANY umeblowany pokój
niekrepujący z klatki schodowej. —
Oferty do Republiki pod „Cena”.

POKOJ słoneczny, umeblowany od
raz do wynajęcia, wejście niekrepu-
jące, parter, blisko parku, tramwaj
Nr. 0, Nr. 6. Bandurskiego Nr. 33 —
pralnia.

POSZUKIWANY od zaraz chłopiec na
posyłki i pomocniczej pracy w biurze
w wieku około 18 lat z kaucją 1.000 zł.
Zgłoszić się należy z opieką w fabryce
przy ul. Drewnowskiej 102.

POTRZEBNA dobra odulatorek. Tak-
że wykwalifikowany 40 gr. Piotrk-
owska 60. Zakład fryzjerski.

INTELEKTUALNA panna poszukiwana
do 3-letniej dziewczynki. Oferty z po-
daniem kwalifikacji i referencji sub
„Wykwalifikowana” do Republiki. 12

POTRZEBNA przychodnia na pół dnia
Sienkiewicza 13, prawa oficyna, I pię-
tro, prawe drzwi.

Kupno i sprzedaż
SKLEP spożywczo - kolonialny w bar-
dzo dobrym punkcie spowodu wyjazdu
nieodrocznie do sprzedania. Sien-
kiewicza 64.

OKAZJA. Sprzedam parcelę budowlaną
w Łodzi, przy ul. Kollataja o fron-
cie południowym 22 m i pow. 873 m²,
za cenę 9500 zł. Oferty pod „Z. K.”
do Administracji Republiki.

BIURALISTKA z dobrą znajomością
księgowości, biegle pisząca na maszynie,
nie, poszukiwana. Wyczerpujące oferty
sub „Biuralistka” do administracji 11

MASZYNISTKA przyjmuje przepisywa-
nie na maszynie do domu. Ceny b. nis-
kie. Wiadomość tel. 101-11.

BUCHALTER bilansista na stanowisku
ma jeszcze kilka wolnych godzin. Za
uznanie ksiąg gwarantuję kaucją. Opla-
ta przystępna, Leon Krell, Piotrkow-
ska 79, m. 40. Telefon nr. 145-64.

Nauka i wychowanie

75 Gr. POBIERA ZA LEKCJE francus-
kiego dyplomowana paryżanka: Litera-
tura. Gramatyka. Konwersacja. Pom-
oc szkolna. Południowa 20, m. 20.
Pierwsza lewa oficyna parter. 39

RUTYNOWANA nauczycielka muzyki
(Moskiewskie Konserwatorium) udzie-
la lekcji gry fortepianowej, oraz jez-
francuskiego po kilkuletnim pobycie
w Paryżu. G. Hurwicz-Sztylemowa,
Południowa 23, m. 9.

ANGIELSKIEGO konwersacji i litera-
tury udziela rutynowany nauczyciel.
Ul. Zawadzka nr. 21, m. 8-a, front, co
dziennie zastąpić od godz. 4-8 po poł.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice”
sa najszybszym i najtańszym środkiem
zainteresowanych stron.
Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sub-
lokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub
pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieru-
chomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek
okazyjnie, 5) dostać posadę, 6)
wyszukać pracownika — niechaj po-
ja drobne ogłoszenie do „Republiki”

ZAKŁAD fotograficzny „Fotorys” w Ł.
L. Łaski, Al. Kościuszki 22 (Piotrkow-
ska 79). Wykonuje zdjęcia przepisowe
do Ubezpiecz. Społ., matryki i t. p. oraz
wywołania i kopiowania. Spec. ama-
torskich. Ceny niskie.

Zagubione dokumenty

ZGUBIONO dowód osobisty na imię
Sosi Rochli Grajewskiej, wydany
przez Starostwo Słonimskie.

ZAGINĘŁY protesty: 1) Jakób Jehor-
dosman, Kałna 5, zł. 50, 2) Czesław
Kamiński, Obywatelska 20, Chojny,
zł. 100, 2) Teofil Szymiół, Piekna 16,
zł. 25, 4) Emil Szwarc, Podgórną 27,
zł. 50, 5) Tadeusz Nowakowski, Sta-
szica 110, zł. 50, 6) Tom Alfons, Kiliń-
skiego 225, zł. 25, na zlecenie Abrahama
Szwarcza, Rzgowska Nr. 1.

ZAGUBIONO kwity kaucyjne Elek-
trowni Łódzkiej, wystawione na firmę
„Karpacz” i „Oleum” Nr. Nr. 14683
37317, 38303, 45113, 47908, 64040,
66278, 100536 i kwit z dnia 25. IV.
1931 r. na zł. 70.—.

Posady

Uzdrowiska

ZAKOPANE, pensjonat „MAK”, Za-
mojskiego, telef. 381. Po gruntownym
remontie poleca pokoje, garaż, Ciepła
woda, wykwalifikowane utrzymanie. Zofia
Tyszowa.

SZYJE WYKWINTNIE
BIELIZNĘ MĘSKĄ
po cenach bardzo niskich.
Przyjmuje również wszelkie
reperacje
ul. 6-go Sierpnia 76
m. 16, III p.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24.
dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 136-44; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148.

PRENUMERATA
„REPUBLIKI”
w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu
40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową
w Polsce zł. 5.—, „Republika” i „Ex-
press” w Łodzi z odosłaniem do domu
zł. 7.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na
4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 25 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwykłe 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na
stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubi-
nowe w tekście zł. 10. Adwokackie rzeżaltem zł. 25. Drobne za słowo 15 gr. najmniej
zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej; zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyj-
nym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabe-
larne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane,
o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu
tygodnia od ukazania się pierwszego
ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu
się drugiego z rzędu ogłoszenia tej sa-
mej treści co pierwsze. — Omyłki, które
zasadniczo nie zmieniają treści ogłosze-
nia nie upoważniają do żądania zwrotu
zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.